2006 YIL 27 YANVAR, JUMA

Qishloq HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 13 (7.006). Sotuvda erkin narxda

Куннинг муҳим воқеалари

● Олий Мажлис қуйи палатасида барча партия фракциялари йиғилишлари бўлиб ўтди.

● Каттақўрғон шаҳрида «Ингичка-Метос» Россия-Ўзбекистон қўшма корхонаси ишга тушди.

● Жиззах вилояти Давлат солиқ бошқармасида бўлиб ўтган ҳудудий семинарда мамлакатимиз Президентининг соҳага оид Фармон ва қарорларининг вилоятда ўтган йилдаги ижроси муҳокама этилди.

● БМТ Тараққиёт Дастурининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси «Орол денгизи ҳудудида халқаро ва миллий ҳамкорликнинг баҳоси» деб номланган лойиҳа тақдимотини ўтказди.

● Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси «Йилнинг энг фаол журналисти» танловни эълон қилди.

● Фарғона-Марғилон-Қўқон катта автомобил йўли ёқасида "Автомобилчи" хусусий корхонаси саъй-ҳаракати билан барча турдаги транспорт воситаларига хизмат кўрсатувчи замонавий "Автокемпинг" мажмуаси фойдаланишга топширилди.

● Андижон тумани И.Бакиров номидаги жамоа хўжалиги Гулистон қишлоғида саккиз километрли сув қувури қурилишини ниҳоясига етказди.

● Ўзбекистон Миллий университетининг маданият саройида шоҳмот бўйича аёллар ва эркаклар ўртасида мамлакат чемпионати биринчи лига беллашувлари ҳамда ўсмирлар орасида Республика биринчилиги бўлиб ўтмоқда.

● Эркин кураш бўйича терма жамоамиз аъзолари мавсумнинг илк йирик мусобақаси Гран-при нуфузли халқаро турнирида иштирок этиш учун Россиянинг Красноярск шаҳрига жўнаб кетишди.

● Республика акушерлик гинекология илмий текшириш институтининг Қарши бўлими 24, 2 миллион сўмлик замонавий тиббий асбоб ускуналар билан жиҳозланди.

● Самарқанд шаҳридаги давлат музейи қўриқхонасида «Музейлар фондларидаги экспонатларнинг рўйхатга олиниши ва сақланиш ҳолатини ўрганиш» мавзуида республика семинари ўтказилди.

Фермер

Бугун уни танимайдиган, эришаётган натижаларига тан бермайдиган киши бўлмаса керак?!

Мамлакатимизда муттасил зарар кўриб ишлаётган ва паст рентабелли ширкат хўжаликлари босқичма-босқич тугатилиб, улар тасарруфидаги ер майдонлари танлов асосида ташкил этилаётган фермер хўжаликларига берилиши энг тўғри йўл эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда. Бухоро вилоятида ҳам экин майдонларининг асосий қисми фермер хўжаликларига берилгач, унумдорлиги ортиб, ҳосилдорлик кўтарилди, маҳсулот таннархи пасайди, рентабеллик ошди. Бу ҳақда «ФЕРМЕР» саҳифасида (3-бет) ҳикоя қилинади.

* * *

СУРАТДА: Ғиждувон туманидаги "Муҳтарамбиби" фермер хўжалиги раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Обида Ҳамроева.

«Текин пишлоқ қопқонда бўлади»

Мевалардан шохлари сингудек бўлиб эгилган дарахтлари, дўмпайиб-пўмпайиб қовун-тарвузлар думалаб ётган полизлари, пештахталари ларзон-ларзон, очиқ майдонлари ҳам тўла-тўла бозорлари, қисқаси, тўкин-сочин дастурхони билан бу йилги куз ҳам ўтди. Деҳқон озгина тин оладиган (агар у тин олса), топган пулини санайдиган, уйига-оиласига, мол-ҳолига қарайдиган, тўй-маъракa қиладиган палла кирди. Ҳосилнинг ёзги-кузгилари сотиб бўлинди ёки охиргилари сотиляпти. Қиши билан майдалаб сотиш ниятида омборларга ғамланган қишкилари бозорга чиқа бошлади. Худди шу оралиқ паллада... майли, деҳқон пулини санаб турсин... деҳқончиликка оид баъзи мулоҳазаларимни бир истеъмолчи сифатида ўртоқлашгим келди.

«Луббой нарез!»

Бундан ўн йилларча илгари бозорларимизда тарвузнинг бир янги тури пайдо бўлди. Чопониям, мағзининг рангию мазасиям ўзимизникиларга ўхшамасди. Амриқонинг тарвузи экан, дея бошлашди одамлар. Ҳаммани ҳайратга солгани — бу ажнабий тарвуз ҳали ёз росмана кирмай туриб, ўнта-ўнта, йигирмата-йигирмата бўлиб пештахтада кўриниб қоларди. Олдинлари мабодо харидор: «Тарвузингиз пишганми?» деб сўраб қолса, деҳқон ёки сотувчи: «Худо билади, ака, ичига кириб чиқмаганман», деб ўзини эҳтиётлаб қўярди. Энди эса, бу ажнабий тарвуз тури чиққач, сотувчи қўлидаги пичоқни ўйнатиб: «Кепқолинг тарвузнинг додахўжасига! Луб-бой нарез! Қизил чиқмаса, пул тўламанг!» деб катта кетадиган бўпқолди.

Чиндан ҳам, кесган тарвузи қизил чиқар эди.

Сабабини бир-икки йилдан кейин билгандай бўлдим. Бир деҳқон танишим сирини очди: «Амриқо айёр-да, хомаклигиданоқ ранг кирадиган турини яратибди, — деб изоҳ берди. Кейин бир оз ўйланиб туриб: — Лекин барибир мазаси жуда унақа эмас. Сайилга бораман десангиз, чилланинг ўрталарида боринг, ўшанда росмана маза киради», деб қўшиб қўйди.

Мазаси жуда унақа бўлмаса ҳам, янгилик деб одамлар ола бошлади, ишқибозлари кўпайди ва аста-секин бу истарасиз кўкчипор тарвуз бозорларимизни тўла эгаллаб олди. Шахсан ўзимга келсак, бу тарвуз пайдо бўлган кунидан менга ёқмаган. Рангиям, мазасиям. Илк кўрганимда ранги қанақадир сунъий қизил туюлган бўлса, мазаси ҳам ўзимизнинг мармар, аштархон, қумсангир, олачопон, қорачопон... тарвузларимизнинг табиий мазаси ўрнини босолмади, назаримда. Лекин, тан оламан, бу тарвуз кўпчиликка ёқди, ҳамма ҳар жойда шуни ея бошлади ва тез орада ўзимизнинг жайдари тур тарвузларни эсдан чиқариб қўйди. Рангиниям, мазасиниям...

(Давоми 2,5-бетларда)

Муштарак мақсадлар йўлидаги муҳим қадам

Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар раҳбарлари Давлатлараро кенгашининг Санкт-Петербург саммитида Ўзбекистон Республикаси мазкур ташкилотга расман аъзо бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 24-25 январ кунлари Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб, Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар раҳбарларининг Давлатлараро кенгашида иштирок этди.

Маълумки, "Марказий Осиё ҳамкорлиги" ташкилотининг 2005 йил 6-7 октябр кунлари Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб ўтган саммитида МОҲТ билан Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятини бирлаштиришга келишиб олинган эди. Мазкур икки ташкилотнинг мақсад ва вазифалари кўп жиҳатдан ўхшаш ва бир-бирига яқин. Тузилмаларнинг бирлашиши тўғрисидаги келишув эса мамлакатимизнинг Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти сафидан жой олишига олиб келди.

Бу тўғрида ўтган йилнинг октябридаёқ келишувга эришилгани боис Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятининг эндиги саммити Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримовнинг иштирокида Президентларнинг тор доирадаги учрашуви билан бошланди. Унда асосий диққат-эътибор мамлакатимизнинг ҳамжамиятга аъзо бўлиб кириши билан боғлиқ масалага қаратилди. Янги шаклланаётган ҳамжамиятнинг имкониятлари кенгаяётгани, Ўзбекистоннинг салоҳияти Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти доирасидаги интеграция жараёнларини янада ривожлантиришда муҳим ўрин тутиши алоҳида таъкидланди.

Давлатлараро кенгашнинг кенгайтирилган тартибдаги мажлисида Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти фаолиятини янада такомиллаштириш масалалари муҳокама қилинди. Албатта, Ўзбекистон ҳамжамият сафига қўшилганидан кейин ташкилотнинг мазмун-моҳияти сезиларли даражада ўзгаради. Демак, ташкилотнинг режаларини, унинг доирасидаги икки ва кўп томонлама муносабатларнинг механизмларини тубдан қайта кўриб чиқиш лозим. Президентлар бу хусусда фикр алмашар эканлар, ҳамжамиятнинг фақат иқтисодий тузилма эмас, халқаро ташкилот сифатида ҳам нуфузи ошиб бораётганини таъкидладилар.

Шу ўринда Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти ҳақида. 1995 йилда тузилган Божхона иттифоқи негизида ташкил топган ҳамжамиятнинг стратегик мақсадлари аъзо давлатлар ўртасида интеграцияни ривожлантиришга қаратилган. Бу мураккаб вазифа босқичма-босқич Эркин савдо зонасини ташкил этиш, кейинчалик Божхона иттифоқини тузишдан иборат. Буларнинг барчаси ягона умумий бозор шаклланишига олиб келади.

Бугун бу атаманинг моҳиятини алоҳида очишга ҳожат йўқ. Умумий бозорни таърифлаш учун ҳозирги Европа Иттифоқини мисол келтиришнинг ўзи кифоя. Яъни, аъзо мамлакатлар орасида ишчи кучи, товарлар ва хизматлар эркин ҳаракатда бўлади. Божхона тўловлари фақат учинчи мамлакатдан келадиган товарлар учун жорий этилади ва улар ҳам бир марта олинади.

Товарлар ва хизматлар учун ички чегаралар очиқ, ташқи чегара эса умумий. Шундай бўлгач, табиийки, аъзо мамлакатлар ўртасида ўзаро масъулиятлилик ва айни вақтда ўзаро ишонч мустаҳкамланиб боради. Буларнинг барчаси давлатлараро муносабатларни иқтисодий ҳамкорлик асосида ривожлантириш, бошқача айтганда, интеграцияни ривожлантиришга хизмат қилади.

Бугунги воқелик шундан гувоҳлик берадики, якка-ёлғиз ривож топган ёки тараққий топаётган мамлакатни топиш қийин. Куч-қудрати, имкониятy салоҳияти, мавқеи қандай бўлишидан қатъий назар, ҳар бир давлат хориж билан ҳамкорлик қилишга мажбур. Бинобарин, бугунги кунда иқтисодий алоқалар сиёсий ҳамкорликни белгиловчи асосий омил бўлиб қолмоқда.

Ана шундай шароитда Президент Ислом Каримовнинг ташаббуси билан МОҲТ билан Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятининг бирлаштирилиши замон талабларига мос ҳаракат сифатида намоён бўлади.

Президент Ислом Каримов бу жараёнда Ўзбекистон манфаатлари нималардан иборат эканлигини аниқ ифодалаб берди. Дастлаб шуни қайд этиш керакки, истиқлолга эришганидан кейин мамлакатимизнинг ташқи сиёсатида, аввало, қўшнилар билан ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришга устувор масалалардан бири сифатида қаралмоқда. Бошқача айтганда, биз қўшни сифатида бир-биримизга елкадош бўлиб, бир-биримизни қўллаб-қувватлаб, ҳамкорликни кенгайтириш йўлини тутмоғимиз зарур. Таъбир жоиз бўлса, ўзаро ҳамкорлик бир-биримиз учун ҳам умумий мақсад, ҳам умумий бурч саналади.

Иккинчи томондан, ҳозирги кунда Марказий Осиёда вазият шу қадар шиддат билан ўзгармоқдаки, бундай шароитда бамаслаҳат иш юритилмаса, минтақадаги барқарорлик хавф остида қолиши ҳеч гап эмас. Бу ерда катта геосиёсий ва геоиқтисодий манфаатлар тўқнаш келаётир. Мана шу шароитдан ўз ғаразли мақсадлари йўлида фойдаланмоқчи бўлаётган айрим ёвуз кучлар экстремистик ташкилотларни фитна қуроли сифатида ишга солишдан ҳам қайтмаётир.

Демак, МОҲТ билан Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятининг бирлашиши орқали Евроосиёдаги олти мамлакат бехавотир ҳаётни таъминлаш учун баҳамжиҳат ҳаракат қилади. Давлатлараро муносабатларда иқтисодий манфаатдорлик ҳар бир мамлакатни ўзаро ишончни мустаҳкамлашга ундайди. Бу эса ўзаро ҳамкор давлатларнинг бир-бири учун кўпроқ қайғуришига, бинобарин, хавфсизлик соҳасидаги алоқаларнинг ҳар томонлама ривожланишига олиб келади. Зеро, халқимиз қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди, деб бекорга айтмаган.

Ўзбекистоннинг ушбу ҳамжамиятга аъзо бўлиши Евроосиё минтақасида йирик лойиҳаларни тузиш ва амалга оширишда катта аҳамиятга эга. Транспорт коммуникациялари, энергетика, халқаро савдо - булар муҳокама учун мавзу бўладиган соҳаларнинг бир қисми, холос. Айтайлик, мамлакатимизда етиштириладиган пахта, чорва, қоракўл, полиз маҳсулотлари ё мевалар учун Россия ёки Беларуснинг ўзи катта бозор. Мисол учун ана шундай ноёб товарлар кейинчалик Россия ва Беларус орқали Европага ҳам чиқиши осонлашишини инобатга олсак, Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятининг имкониятлари янада ойдинлашади.

Ўзбекистоннинг Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти сафидан жой олиши ҳамжамиятнинг ҳар бир аъзоси учун манфаатлидир. Мамлакатимиз енгил ва оғир саноат, савдо, машинасозлик, самолётсозлик, хизмат кўрсатиш, қишлоқ хўжалиги, энергетика, коммуникация, жумладан, транзит соҳасида ва бошқа йўналишларда катта имкониятларга эга.

Санкт-Петербург саммити якунида Ўзбекистоннинг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятини таъсис этиш тўғрисидаги шартномага қўшилиши тўғрисидаги протокол ҳамда Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти Давлатлараро кенгашининг "Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятини таъсис этиш тўғрисидаги шартномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида", "Ўзбекистон Республикасининг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлиши муносабати билан Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти органлари фаолиятини ташкилий-молиявий таъминлаш тўғрисида", "Марказий Осиё ҳамкорлиги" ташкилотининг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига интеграциялашувини ҳуқуқий жиҳатдан расмийлаштириш тўғрисида"ги қарорлар имзоланди.

Президент Ислом Каримовнинг Россияга мазкур ташрифи асносида Ўзбекистон-Россия ҳамкорлигига доир ва айни пайтда Евроосиё иқтисодий ҳамжамияти доирасидаги алоқаларнинг ривожига бевосита таъсир этувчи яна бир неча муҳим келишувларга эришилди.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Россия Федерациясининг "Газпром" очиқ акционерлик жамияти ўртасида Ўзбекистон Республикаси Устюрт минтақасидаги Урга, Қувонч ва Ақчалак конларини ўзлаштириш тўғрисидаги битимнинг асосий тамойил ва низомлари тўғрисидаги битим, "Ўзбекнефтгаз" миллий холдинг компанияси билан "Газпром" ОАЖ ўртасида Ўзбекистоннинг Устюрт минтақасидаги сармоявий блоклар ҳудудларида геологик тадқиқотлар ўтказишнинг асосий тамойиллари тўғрисидаги битим имзоланди.

Устюртдаги нефт-газ конларини ўрганиш ва ўзлаштиришни кўзда тутувчи бу ҳужжатларнинг умумий қиймати 660 миллион АҚШ долларига тенгдир. Шу тариқа, "Газпром"нинг Ўзбекистонга киритадиган лойиҳаси умумий ҳисобда 1,5 миллиард АҚШ долларидан ошади. Мазкур икки битимнинг ҳамжамият саммити доирасида имзоланиши ушбу ҳужжатларнинг аҳамияти икки томонлама муносабатлар доирасидан анча кенг эканлигига яна бир далилдир.

Саммит якунида бўлган матбуот анжуманида Президент Ислом Каримов Ўзбекистоннинг Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлиб кириши ушбу тузилманинг салоҳиятини ҳар томонлама оширишини алоҳида таъкидлади. Биргина энергетика соҳасини оладиган бўлсак, Устюрт минтақасида амалга оширилиши режалаштирилаётган лойиҳаларнинг ўзи истиқболда ҳамкорлик кўлами нечоғли кенгайишидан ёрқин далолатдир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Россия Федерациясига ташрифи ана шундай самаралар билан якунланди. Воқеалар ривожи ва тафсилотларни кузатиб, шуни ишонч билан айтиш мумкинки, умумий мақсадлар йўлида ҳамжиҳатлик билан ташланган бундай дадил қадамлар самараси яқин келажакда Евроосиё иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар халқлари ҳаётида ўзининг ёрқин ифодасини топиши шубҳасиздир.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.

Тошкент-Санкт-Петербург-Тошкент

Таассуф

Ҳамкормисан, лафзингда тур!

Мева-сабзавот етиштириш учун иқлими қулай бўлган Ғаллаорол туманига қайта ишлаш корхоналари жуда зарур. "Бальтимор" корхонаси ҳам шу заруратдан келиб чиқиб 2000 йилда ташкил этилганди.

Унинг ишга тушиши деҳқонлар учун катта қулайлик бўлди. Энг муҳими, туман иқтисодиётини юксалтиришга улкан ҳисса қўшиши мумкин эди. Чунки корхона ишлаб чиқарган маҳсулотнинг юз фоизи чет элга сотилади. Бироқ, корхона деҳқонлар ўйлаганчалик бўлиб чиқмади. Икки йил яхши ишлаган "Бальтимор" учинчи йилга келиб ўз "нағмалари"ни кўрсата бошлади. Йилига 1730 тонна помидорни қайта ишлашга мўлжалланган корхона 2003 йилда 500 тонна, 2004 йилда 600 тонна маҳсулотни қайта ишлаб, белгиланган режани атиги 30-35 фоиз атрофида бажарди.

–Тумандаги "Бальтимор" шўъба корхонаси билан 2003 йилдан бошлаб 15 тонна помидор етиштириб беришга шартнома тузамиз, - дейди "Саъдулла" фермер хўжалиги раиси Ғайбулла Тожибоев. –Кўкламги инжиқликларга қарамай, шартномадаги ҳосилни етиштирамиз. Бироқ уни қайта ишлаш корхонасига топшириш қийин кечади. 2003, 2004 йилларда корхона маҳсулотни қабул қилиб улгуролмаган кунлари транспортга юкланган помидорни ачиб қолгани учун қайтадан далага тўкиб ташлаган пайтларимиз ҳам бўлди.

(Давоми 2-бетда)

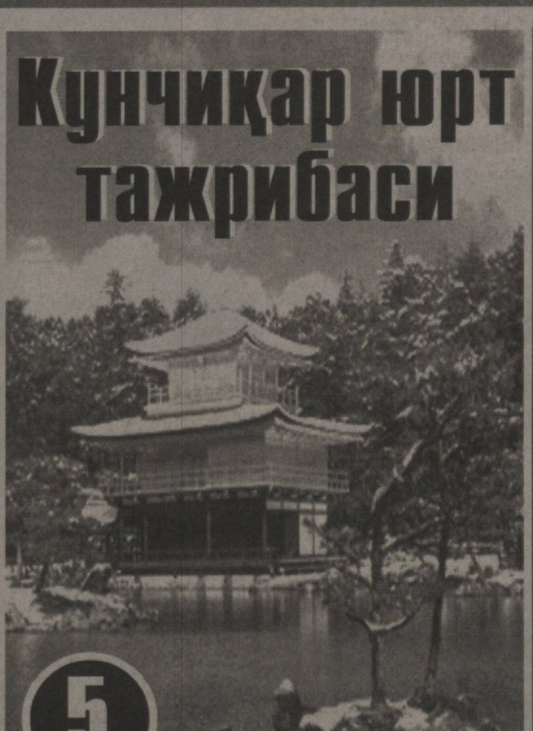

Бугуннинг гапи

«Эртароқ қайда эдингиз?..»

Ҳозирги кунда қишлоқ хўжалигимизда энг долзарб муаммолардан бири бу - ерларнинг шўрланишидир. Олинган маълумотларга қараганда, республикадаги турли даражада шўрланган ерлар жами суғориладиган ерларнинг 65,9 фоизини, ташкил этади.

Шундан 11 фоизи кучли шўрланган. Мутахассисларнинг айтишича, сўнгги йилларда шўрланган ерлар майдони ортиб бориши кузатилмоқда.

Бунинг олдини олиш учун нима қилмоқ керак? Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш учун-чи? Негаки, тупроқ ҳолатини яхшиламай туриб, кўзланган ҳосилни олиб бўлмайди.

–Муаммони ечиш учун аввал унинг келиб чиқиш сабабларини аниқлаш керак, – дейди Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот давлат институти раҳбари, профессор Саъдулла Абдуллаев. –Хўш, нега ерлар шўрланаяпти?

Бунинг асосий сабабларидан бири ерни нотўғри суғоришдир. Яъни, айрим деҳқонларимиз экинга ҳаддан ортиқ кўп сув беради.

(Давоми 2-бетда)

Миллий ҳамда чет эл валютасида барча банк хизматлари Сизнинг муваффақиятингиз учун!
"Пахта-Банк" - фаровонлигингиз калитидир!

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг								
БЕНЗИН (76) 514,8 ▼ - 5,6	БЕНЗИН (80) 536,2 ▲ + 0,06	БЕНЗИН (91) 590,4 ▼ - 10,1	ДИЗ.ТОПЛИВО 400,3 ▲ + 0,4	МАЗУТ 92,6 ▼ - 32,9	СЖ.ГАЗ 287,0 ▲ + 19,6	МАСЛО ХЛОПК. 862,0 ▼ - 0,4	САХАР 782,2 ▲ +110,2	МУКА выс.сорт 280,0 ▼ - 0,5

Ҳамкормисан, лафзингда тур!

(Боши 1-бетда)

Бунинг устига нархи ҳам сувтекин – энг қиммати билан 10-15 сўмдан, корхонадагиларнинг қош-қовоғига қараб, ҳатто бундан ҳам арзон топширган пайтларимиз бўлди. Бундан фермер қанча даромад қиладию ишчиларига неча сўм тегади дейсиз. Буёғи харажат ҳам оз бўлгани йўқ. Икки, уч йил помидор экказ деҳқон помидордай эзилди. Бироқ, қанча қийин бўлса ҳам шартномани бажарамиз. Деҳқоннинг лабзи ҳалол-да.

–Ғайбулла бу гапларни ўзини оқлаш учун айтгани ёки нолигани йўқ. У ҳамма деҳқонларни қийнаётган муаммони айтди, - дейди "Фахриддин Қўшақов" фермер хўжалиги раиси Фахриддин Қўшақов. –Корхона помидор пишиш мавсумига қайта ишлаш ускуналарини тайёрлаб улгуролмади. То қабул қилиш бошлангунча етиштирилган ҳосилнинг бир қисми шохида эзилди. Корхона иш бошлагандан сўнг ҳам бир маромда ишлагани йўқ. Фермер-у ёрдамчи хўжаликлардан келган помидор юкланган транспортлар турнақатор бўлиши, навбат кутиш, деҳқоннинг қабул қилувчиларга эланиши одатий ҳолга айланди. Куннинг иссиғида узоқ вақт туриб қолган помидор бузилади, албатта. Шундан сўнг корхона бундай маҳсулотни қабул қилмайди. Шунинг учун тонналаб помидор эгасига етмасдан бузилгани учун далага тўкиб ташланади. Яна, энг ёмони топширган маҳсулотимизнинг пулини ҳалига қадар ололмаймиз. Корхона фермер хўжалигимиздан 300 минг сўм қарз, қачон олишимиз эса номаълум. Чунки корхона банкрот бўлиб ўрнига "Шарқ – Саноат" концернига қарашли "Афросиёб мева"нинг Ғаллаорол филиали ускуналарни ижарага олиб, ўтган йил мавсумида иш бошлади.

–Тўғри, туманимизга унча узоқ бўлмаган Самарқанд вилоятининг Булунғур туманида ҳам помидорни, мева-сабзавотни қайта ишлайдиган корхоналар бор, - дейди туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими бошлиғи Акбар Мамаражабов. –Уларга ҳам анчамунча топширамиз. Бироқ, бошқа вилоят, бошқа туман бўлгач, у ернинг ҳам ўз имконияти, ўзининг , тош-у тарозуси бор. Улар ҳам аввал ўзлари билан шартнома тузган фермер-у деҳқонларнинг маҳсулотини олади. Топширадиган жой тополмай, ялиниб борганларга сўзсиз ноз-фироқ қилишади, қилдан қийиқ топиб, арзимаган нарх белгилашади. Транспорт харажатига куйган деҳқон маҳсулотини арзимаган пулга топшириб кетишга мажбур. Бу энди помидор етиштириш харажатлари у ёқда турсин, транспортнинг пулини ҳам қопламайди. Юқоридагиларни ҳисобга олиб, тумандаги ерлардан фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлашни ривожлантириш мақсадида "Шарқ – Саноат" концерни билан шартнома тузганмиз. Туманда етиштирилаётган маҳсулотларнинг анчасини қайта ишлашни режалаштирганмиз...

–Корхонамиз қуввати 30 минг тонна маҳсулотни қайта ишлашга мўлжалланган, - дейди "Афросиёб мева" корхонасининг Ғаллаорол туманидаги филиали иш юритувчиси Баҳодир Имамов. – 2005 йилда 3600 тонна маҳсулот қабул қилиниб, 550 тонна томат пастаси ишлаб чиқардик. Маҳсулот камлиги сабабли ўтган йилнинг 15-ноябридан бошлаб ишлаганимиз йўқ.

Мана сизга икки хил манзара, маҳсулот бўлса корхона йўқ, корхона бўлса маҳсулот йўқ. "Оғзи куйган қатиқни ҳам пуфлаб ичади", дейишади. Устига устак, бир неча йил маҳсулотини топширолмаган, топширса ҳам пулини ололмаган деҳқон ўтган йили помидор етиштирмади. Бу кимга фойда-ю, кимга зиён? Хулоса, ўзингиздан.

Туманда мева-сабзавотчиликни ривожлантириш иқтисодиётни юксалтиришнинг, чет эл инвестицияси киритишнинг, валюта ҳисобига туман бюджетини тўлдиришнинг катта имконияти эканлиги маълум. Фақат бу имкониятдан тўлиқ фойдаланиш учун юқоридаги муаммоларни тезроқ бартараф этиш зарур.

Толибжон ЭРГАШЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

«Эртароқ қайда эдингиз?..»

(Боши 1-бетда)

Натижада у ер ости сувларигача етиб боради ва ер ости тузлари юзага чиқа бошлайди. Коллектор – зовурларни тозаланмаслиги ҳам бу муаммони кучайтирмоқда. Очиғини айтиш керак, муаммони бартараф этиш учун кўп нарса керак эмас.

Деҳқончилик маданияти ва, албатта, хафсала бўлса етади. Чунки экин майдонларига ўз меъёрида сув қуйилиб, коллектор – зовурлари ҳар 3 йилда мунтазам равишда тозаланса, вассалом. Шўрланиш нималигини билмайсиз. Мана шу икки омилга амал қилмаслик оқибатида деҳқонларимиз шўрланиш балосидан азият чекишяпти.

Ўртача ва кучли шўрланган ерларда ғўза орасига кузги ғалла экмаслик зарур. Чунки бундай ерларни кузги-қишки мавсумда шўр ювиш меъёрларига риоя қилган ҳолда шўр ювиш ишларини ўтказиш талаб этилади. Мелиоратив ҳолати оғир бўлган ерларда экин структурасига алоҳида эътибор бериш ва бунда шўрга чидамли экинларни экиш муҳим ҳисобланади.

Яна шуни ҳам таъкидлашимиз керакки, ерга органик ўғитлар бериш орқали ҳам унинг таркибини яхшилаш мумкин. Агар ҳар йили гектар бошига камида 20 тоннадан гўнг солиниб турилса, 3 йилда тупроқ унумдорлиги ошади. Ер бўлиқ тупроққа айланади ва бундай тупроқда кўзланган ҳосилни олиш мумкин. Бу усул илмий асосланган.

Деҳқончиликда ҳам ишлар илмий тавсияларга асосланган ҳолда юритилса ҳам ер ўз таркибини сақлаб қолади. Мисол тариқасида шуни айтишимиз мумкинки, ғўзанинг 1 гектаридан 30 центнер ҳосил олиш учун 12-15 минг куб сув қуйиш тавсия этилган. Агар сув миқдори бундан ошиб кетса, ерга ҳам, ўсимликка ҳам салбий таъсир кўрсатади. Бироқ айрим деҳқонларимиз бу тавсияларга амал қилишмайди. Масала моҳиятини тушунтириб берсангиз, "тушунмаган эканман", дейишади.

Айрим фермерларнинг эса бизнинг кўрсатмаларни ўқишга, вақтлари йўқ эмиш. Ўтган йили Жиззахда бўлиб, фермерларни йиғиб озгина вақтини сўраганимда, улар тағин "вақтимиз йўқ", дейишди. Ҳеч бўлмаса 10 дақиқа деганимдан сўнг базўр кўнишди. Шу пайт ичида энг керакли бўлган тавсия ва кўрсатмаларни беришга улгурдик. Шундан сўнг фермерлар чапак чалиб юборишди. "Эртароқ қайда эдингиз", дейишди.

Биз 2006 йил Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси билан биргаликда, босқичма-босқич республикамиздаги фермерларни ўз ерларининг карталари, тўлиқ маълумот, йўриқномалар билан таъминлашни режалаштирганмиз. Ана шуни амалга оширсак, фермерлар учун ҳам катта иш қилган бўлардик.

Суҳбатдош: Б.МУҲАММАДИЕВ

Касби туманидаги "Юрт ризқи" наслчилик масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг харидорлари ортиб боряпти. Биргина сутни қайта ишлаш цехида 5 хил турдаги сут маҳсулотлари тайёрланиб маҳаллий бозорлардан ташқари Самарқанд, Навоий ҳамда Тошкент шаҳарлари аҳолиси учун ҳам етказиб берилмоқда.

СУРАТДА: цех ишчиси Сунбула Ғайбуллаева.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

2006 йил - Ҳомийлар ва шифокорлар йили

Навоий вилоятидаги "Қизилқумцемент" ОАЖ корхонасида ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароитлар яратилган.

Барча қулайликлар яратилди

- Корхонада ишлаётган 2400 ишчининг саломатлигини муҳофаза қилиш диққат-эътиборимизда, - дейди соғломлаштириш бўлими бош ҳакими Ўктам Шарипов. - Ўтган йил бу ерда 25 миллион сўмлик бепул дори-дармонлар берилди, ишчилар тиббий кўрикдан ўтказилди ва унинг натижасига кўра, бир неча ишчи сиҳатгоҳларда, ТошМИ-2 ва Тошкент шаҳридаги 1-Марказий шифохонада даволаниб, соғлигини тиклаб қайтдилар. Ўтган йили умуртқа поғонаси ва таянч ҳаракат аъзолари касалликлари бўйича профессор А.Назаров бир ой давомида соғломлаштириш бўлимимизда даволаш курси олиб борди, бунда 250 киши даволанди. Шунингдек, 170 киши диагностик текширувлардан ўтказилди. Беморларга янада малакали тиббий хизмат кўрсатиш мақсадида Россиядан "Газел" маркали реанимобил машинаси сотиб олдик.

Корхонада кўп тармоқли шифохонани ишга тушириш режалаштирилганлиги бу борадаги яна бир катта хайрли ишдир.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ФАТХ ва ХАМАС асосий рақиблар

Фаластин мухторияти қонунчилик йиғинига бўлиб ўтган сайлов илк бор осойишта ўтиши кузатилди.

Европа Иттифоқи вакиллари Фаластинда ўтказилган бу сайловларни бутун араб давлатларига намуна бўла олишини таъкидлашмоқда. Ташкил этилганидан буён мухториятни бошқариб келаётган ФАТХ ҳаракати учун бу гал асосий рақиб сифатида ХАМАС ҳарбийлашган гуруҳи намоён бўлди. Илк ҳисоб-китобларга кўра, ФАТХ 46 фоиз овозга эгалик қилаётган бўлса, ХАМАС 39,5 фоиз овоз тўплашга эришган. Якуний натижалар бир ҳафтадан сўнг эълон қилинади. Агар сайловларда овозлар тенг келиб қолса, ФАТХ ва ХАМАС ҳукумат бошқарувида коалиция тузишга келишиб олишган.

Воқеалар жиддий тус олмайди

Россия президенти Москвада Британия элчихонаси ходимларининг жосусликда гумон қилиниб, қўлга олиниши воқеасига ўз муносабатини билдирди.

"Истаймизки, биз ҳамкорларимизни ҳурмат қилганимиз каби улар ҳам биз билан шундай муносабатда бўлишсин. Бу воқеаларга драматик тус бериш ниятимиз йўқ", дейди Владимир Путин. Қўлга олинганларни ўз юртига қайтариш керак ёки йўқлиги тўғрисидаги саволга Россия раҳбари шундай жавоб берди.

- Дипломатик лавозим остида жосуслик қилганларни ўша давлатдан чиқариб юбориш тажрибаси кўпда қўлланилади. Агар уларни қувиб юборсак, бошқалари келаверади.

Эронда сирли қурилишлар

Эрон ядровий тадқиқотларини ер ости комплексларига яширишга уринмоқда.

Electronic Telegraph шу ҳақда хабар тарқатган. Хабарларга кўра, мамлакат тоғли ҳудудларида ер ости ядровий комплексларини қуриш ишлари олиб борилмоқда. Кузатувчилар таъкидлашича, Эрон уранни қайта ишлаш лабораторияларини турли ҳужумлардан ҳимоя қилиш мақсадида бунга қўл урмоқда. 2003 йил МАГАТЭ инспекторлари Натанз шаҳрида ана шундай ер ости лабораторияни аниқлашган эди. Эслатиб ўтамиз, АҚШнинг айрим сенаторлари агар Эрон дипломатик йўл билан ядровий дастурлардан воз кечмаса, ракета ҳужумига учраши мумкинлигини таъкидлаб келишмоқда.

"Бин Лодинга жиддий қаранг"

АҚШ президенти Жорж Буш американликларни террорчи Усама бин Лодиннинг таҳдидларига жиддий қарашга чақирди.

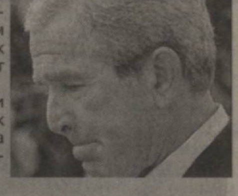

"Қачонки у Америка халқига озор етказишни айтса, демак, у бунинг ҳаракатини қилиб юрибди. Шахсан мен бин Лодинга жиддий муносабатда бўламан ва буни сизларга ҳам маслаҳат бераман", дейди Жорж Буш АҚШ фуқароларига мурожаат этар экан.

Бундан бирмунча вақт илгари "Ал-Қоида" бошлиғи ўзининг тирик ва соғлом эканлиги ҳамда АҚШда қўпорувчилик уюштиришни режалаштираётганини айтган эди.

Коммунизмни қоралашди

Европа Кенгашининг Парламент ассамблеяси коммунистик тузумда инсон ҳуқуқларини оммавий бузилишини муҳокама этувчи резолюцияни қабул қилди.

Ассамблея йиғилишининг баёноти Швеция парламенти аъзоси Йорном Миндблад томонидан тайёрланган. Унда айтилишича, ўтган асрда коммунистик ғоя ҳукм сурган давлатлардаги тузум фашизм билан баробар бўлган. Шунингдек, бугунги кунда айрим мамлакатларда коммунистик партиялар очиқчасига ҳаракат қилмоқда. Йиғилишда иштирок этган Россия Федерацияси коммунистик партияси раҳбари Геннадий Зюганов ассамблея раиси Рене ван дер Линденга ўз норозилигини баён этди. "Агар муҳокама этмоқчи бўлсангиз, аввал капиталистик тузумдан бошланг. Чунки у иккита жаҳон уруши, колониал империя, Вьетнам, Яқин Шарқ урушини бошлаб берган", деди Зюганов.

Ернинг «эгизаги» топилдими?

Халқаро астрономлар гуруҳи фазода Ернинг «эгизаги»ни топишганини маълум қилишмоқда.

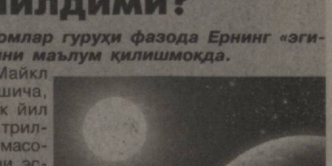

Американлик олим Майкл Тернернинг таъкидлашича, Ердан 20 минг ёруғлик йил (бир ёруғлик йили ўн триллион километрга тенг) масофа олисда сайёрамизни эслатувчи яна бир "совуқ сайёра" аниқланган. Янги сайёранинг бошқаларидан фарқли томони шундаки, у мўътадил совуқ иқлимга эга. Бу эса у ерда ҳаёт бўлиши мумкин, деган тахминни беради. Шу вақтга қадар аниқланган 160та сайёра газли туркумга оидлиги боис Ерга қиёсланмаган.

INTERNET хабарлари асосида
Ш.САНАЕВ тайёрлади.

«Текин пишлоқ қопқонда бўлади»

(Боши 1-бетда)

Пойтахтнинг Чорсу бозорига бир деҳқон ёз охирларида мармар тарвуз олиб кирди. Менга ўхшаб кўкчипорни емай, ўзимизникини кутиб юрганлар бор экан, кўзларимиз қувонди. «Нимага буни экмай қўйдиларинг, кута-кута бу йил ҳали тарвуз емадик?» деган сўроғимизга деҳқон: «Олсаларинг, экаверамиз, одамлар олмаяпти-да. Сўйдириб кўради-да, унча пишмабди, деб кетворади», деб жавоб қилди. Чиндан, «мармар» бир оз оқиш қизил бўлади, лекин унинг пишгани шу, ахир! Амриқо тарвузи эса, қуюқ қондай қип-қизил бўлгани билан бу қизиллиги сунъийдир. Дарров унутибмиз-а...

Ҳандалакни кутиб

Илгари ота-боболаримиз: «Қовун-тарвузнинг уруғи ерга тушди — куз келди», дейишар эди. Бундан ҳақиқий жайдари тур қовун-тарвузларимиз кузак яқинлашганида пиша бошлагани ва ейилгани билинади. Ҳолбуки, эндиликда ҳали баҳор охирламаёқ, масалан, ҳандалакнинг чиқишини кутиб-соғиниб турган бир пайтимизда, лоп этиб бу айёр тарвуз пештахталарга чиқиб кетяпти! Яъни, одамлар оғзи ҳали ҳандалакка тегмай туриб, тарвуз еб қўйяпти.

Тўғри, илм-фан тўхтаб турмади, бошқа соҳаларда бўлгани каби, деҳқончилик илми ҳам роса ўсди. Олимлар экинларнинг тезпишар, серҳосил, касалликка чидамли турларини топиш учун тинмай изланишяпти. Деҳқонлар ҳам қараб тургани йўқ. Иложи борича тезроқ бозорни эгаллаш, рақобатда ютиш ва кўпроқ пул топиш истаги уларни ҳам тинч қўймаяпти. Натижада йилдан-йил уруғлар сараланиб, айниқса полиз экинларининг пишиш муддати қисқариб боряпти. Бу ҳолни тан оламиз ва, агар табиийлигини бузмасдан янги турлар яратилаётган бўлса, фақат қўллаб-қувватлаймиз.

Аммо ҳамма гап ўша табиийликнинг бузилаётгани, ҳатто, Олмониянинг «Focus» журнали далолатига кўра, инсон саломатлигига ниҳоятда хатарли бўлган усуллар билан «янги навлар» яратилаётганидадир: "Ирсий чатиштиришлар турларарогина эмас, балки оилалараро, синфлараро, ҳатто ҳукмрон турлараро (м., ўсимлик билан ҳайвон организмлари, қурт-қумурсқа билан ўсимлик, ҳайвонлар билан ҳашаротлар, балиқлар билан ўсимликлар... ирс (ген)лари ўзаро аралаштирилиб) амалга ошириляпти. Яъни, табиатнинг асосий қонунлари бузиляпти. Олдинлари ейиш мумкин бўлмаган организм (м., ваҳший ҳайвонлар, заҳарли ўсимликлар, ҳашаротлар, бактерия ва микроблар в.ҳ.) ирсларидан ирс ташувчи сифатида қўлланиляпти. Ваҳоланки, бу каби изланишлар узоқ муддатли тест текширувларидан ўтказилмади. Бу маҳсулотлар истеъмол учун қай даражада фойдали ёки зарарли эканини ҳеч ким билмайди... Канадалик молекуляр микробиология бўйича профессор Жон Фаган бундай дейди: «Бугун чатиштирилган ирс (ген)ларнинг овқатларда қўлланиши худди ўриснинг рулетка ўйинига ўхшайди: сўнгги натижа маълум эмас...»" («Focus», «Қопқонга қўйилган текин пишлоқ»).

Журнал яна гувоҳлик беришича, совуққа, муддатга, йўлга чидамли навини яратиш учун памилдорига акула ирси, колорадо қўнғизидан ҳимоя қилиш учун картишкага чаён ирси, қурт тушишидан сақлаш учун олма-нокка қурт ирси чатиштириляпти ва ҳоказо, бодрингга чаён, тарвузга одам, қўйга чўчқа...

Бунақа хавфли йўллар билан яратилган «серҳосил», «тезпишар» навлардан, албатта, одам чўчийди-да. Биз янгиликка ҳеч ҳам қарши эмасмиз. Аммо бу «янгиликлар» қанақа янгилик эканига, сабаб ва оқибатларига эътибор қаратмоқчимиз, холос.

Бизнинг диёрларимизда мева-чеваларнинг иқлим шароитимизга мос қатъий пишиш-етилиш тартиби бор эди. Ота-боболаримиз қишдан чиқарда дарахт меваларидан: олдин тут ерди, кейин эртапишар гилос, олча, сўнгра олманинг эртапишарини, ўрик, шафтоли ва ҳоказо... буёғи кечки меваларга уланиб кетарди; полиз экинларидан: олдин қулупнай (гарчи у кейин пайдо бўлган мева бўлса ҳам), кетидан бодринг, ҳандалак, памилдори (бу ҳам биз учун нисбатан янги ўсимлик), қовун-тарвуз ва ҳоказо... Шу тариқа тана-вужудларини қишки очликдан халос этиб, муайян бир кетма-кетликда ҳар хил зарур дармондорилар билан тўйинтириб борарди. Бу жараён (дармондориларга тўйиниш жараёни) вужуднинг табиий эҳтиёжига кўра, керакли муддатларда ва табиий мевалар ҳисобига юз берар эди. Энди-чи?

«Болалигимдаги ҳандалаклар йўқ. Қани у ис? Қани у таъм?» деб бир гал қўмсаб гапирсам, зукко акаларимиздан бирлари бундай изоҳ бердилар:

«У пайтлар меваларни ўз вақтида ердик, ҳозир баъзи қовун-тарвузлар ҳандалакдан олдин пишяпти... тўғрироғи, пишириляпти. Қовун-тарвуз еб қўйган оғизга ҳандалак мазали туюлармиди?! Қолаверса, қарияпмиз, таъм билгич ҳужайраларимиз ҳам қарияпти...»

Ҳужайраларимиз қариётгани чин, лекин ҳандалак масаласида биринчи айтилган сабаб кўпроқ «айб»ли эканини тан олишимиз керак...

Бозор ва ватанпарварлик

Мен бир нарсага ҳайронман: бунча қисқа вақт ичида амриқо тарвузи полизларимиздан, бозорларимиздан деярли барча маҳаллий-жайдари тур тарвузларни қандай сиқиб чиқара олди? Бу сурбет уруғлар шу қадар қудратлими, борган жойида фақат ғалаба қиладиган?!

Тўғри, бозорда ватанпарварлик туйғуси ҳамиша ҳам бўлавермайди. Агар давлат аралашмаса ёки бўш қўйиб берса, бу зарур туйғу ўрнини пулпарварлик туйғуси эгаллаб олади ва ватанпарварлик тугул, тескари ишлар ҳам бўлиб кетади бозорда. Бу аралашиш бозорни чеклаш ҳисобланмайди, балки халқ манфаатини, мамлакат манфаатини, ҳатто хавфсизлигимизни таъминлаш бўлади. Масалан, эркин бозор сиёсатини тарғиб-ташвиқ этаётган ўша Ғарб давлатларининг ўзини олиб кўрайлик. Улар ҳам ички бозорларини мамлакатлари манфаатига уйғун ҳолда ушлаб-бошқариб туришади. Четга, айниқса, энди ўсиб келаётган мамлакатлар бозорига сифатлию сифатсиз молларни тўсиқсиз олиб кириш учун «эркин бозор» ғоясини зўр бериб тиқиштиришларига, ҳатто бу йўлда турли йўллар билан босим ўтказишларига қарамай, ўз ички бозорларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишади. Товар бир хил бўлса, маҳаллийига имтиёз беради, четдан кирмоқчи бўлаётган мол йўлига сифат, устама бож сингари талаблар билан тўсиқлар қўяди. Дейлик, автомобил ишлаб чиқарувчи бир мамлакат халқига биринчи навбатда ўзининг машиналарини ўтказиш учун четдан кирадиганларга бож ҳақини ошириб қўя-ди. Ва бундай чорага ҳақлидир ҳам. Худди шунингдек, маҳаллий саноатни шакллантириш ва ўстириш учун, масалан, хорижнинг сифатсиз пойабзали, кийим-кечаги йўлига тўсиқ қўйиб, Андижон косибчилик мактабини, Қўқон кийим-кечак саноатини рағбатлантириш айни халқимиз манфаатига мос тушар эди.

Шу усулни деҳқончилик (уруғчилик) соҳасида ҳам қўллаш керак. Агар бугунги кетув ўз ҳолига ташлаб қўйилса, эртага кеч бўлади. Ҳозирнинг ўзида, масалан, памилдорининг турли-туман маҳаллий уруғлари бозорда қолмади — экилмаяпти. Ҳаммаёқни хорижнинг қаттиқ, сувсиз-мазасиз, ирсияти ўзгартирилган памилдорилари босиб кетди. Бу йил, ҳартугул, жайдари бодринг пештахталарда кўриниб турди, лекин янаги йили нима бўлади — Аллоҳ билади. Ёз ўрталаридан ўтиб, кузга келибгина Тошкент бозорларига памилдорининг «Юсупов» нави чиқди, олиб ея бошладик. "Олмаки" ёки "Ўзбекистон" навлари умуман кўринмади ҳисоб. Бизга нима бўлган ўзи, дунё емагида-ичмагида маза истаб, дармондори истаб, табиийлик истаб диёримизга келяпти, биз бўлсак, фитрати бузилган, ясама – табиатнинг эмас, «илм-фан»нинг «мевалари»га ишқимиз тушиб қолди?!

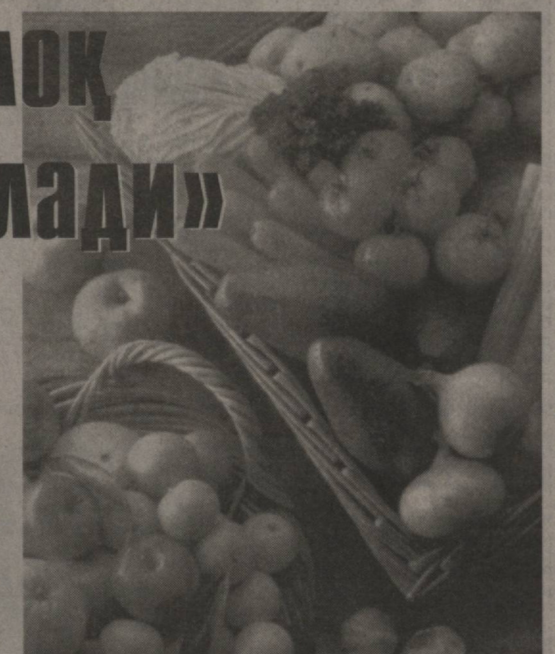

Қурумсоқ милёнер

Ёз охирлари эди. Ишхонамизга бир танишим, унга қўшилиб бир бегона йигит ҳам кириб келди. Суҳбатлашиб ўтирдик. Гап айланиб, бозор-ўчар, мева-чевага тақалди. Ҳозир бутун Оврупада ирсияти ўзгартирилган маҳсулотлар масаласи кўтарилгани, қаттиқ тортишувлар кетаётгани айтилди. Шу дамгача индамай ўтирган ҳалиги бегона йигит бирдан сўзга киришиб, амриқолик катта бир бизнесменга шопирлик қиладиган ўртоғининг ҳикоясини гапириб берди:

«Хўжайин билан бозорга кирсак, олма-нок керак бўлса, сархилини олмайди, яқинигаям йўламайди, нуқул буррак-суррагини, қурт тушганларини олади. Ўзи милёнер-у, жуда қурумсоқ. Тағинам ўзимизнинг халқимиз саҳий экан, меҳмонга деса, борбудини сарфлаб бўлсаям, тозасини қўяди дастурхонга», деган экан ўртоғи.

Оврупада кечаётган машмашаларни эшитиб, меҳмон шошиб қолди:

— Гап бу ёқда экан-да... – деди ҳайратланиб.

Ҳа, ўлманг, биродар! Милёнернинг бозордаги қилиғи унинг қурумсоқлигидан эмас, меванинг асилини ва тозасини билишидан, табиийини қадрлаганидандир. Бизнинг у «сархил» олма-ноккларга борбудимизни сарфлаётганимиз саҳийлигимиздан эмас, ирси ўзгартирилган ясама меваларни ҳали-ҳозирча яхши танимаётганимиздан, ўзимизнинг жайдари, табиий, фойдали ва ниҳоятда мазали (балки шунинг учун қурт тушадиган) меваларимизнинг ҳақиқий баҳосини билмаётганимиздандир!

Бозор ҳам ҳозирча маҳаллий мева-чеваларимизнинг қадрини билмаяпти. Билганида, юртимизга четдан пахмоқ тўрхалтачаларда (лекин худди микроблар сингари сездирмай) бостириб кириб келган у сохта мевалардан кўра, ўзимизнинг табиий, жайдари меваларимизни қадрлаган бўлар эди. (Овунтирадиган бир ҳол: бу йил жайдари қулупнай «ясама»ларидан сал қимматроқ бўлди!)

«Олдингдан оққан сувнинг...»

Чиндан, олдимиздан оқаётган сувнинг қадрини ўзимиз билмаяпмиз. Юз йигирма йиллик мустамлака шароитида онгу юракларимизга мутелик-хорлик руҳияти шу қадар ўрнашиб қолибдики, яхшими-ёмонми ўзимизга хос хусусиятлар ҳам бўлиши мумкинлигини ва бу хусусиятлар яшашга ҳақли эканини унутиб юборибмиз. Ўзимизни паст, ўзгаларни юқори, ўзимизни орқада, ўзгаларни илғор, ўзимизни фақат эргашувчи, ўзгаларни етакловчи ҳис қилиб қолибмиз. Натижада бугун юртимизга, хонадонимизга ҳар қанақа (кийим-кечагу асбоб-ускунадан тортиб, ёт тил ва ёт маънавиятларгача) қаланғи-қасанғи товар бемалол бостириб кириб келяпти. Яхши-ёмонини фарқламай қабул қиляпмиз. Четники бўлса бўлди. «Ўзимизники!» деган ғурур йўқ. Ҳатто тилда ҳам, адабиётда ҳам, илмда ҳам, ахлоқда ҳам, уй-жой қурилишию (евроремонт, евростандарт!), мана, энди деҳқончиликда ҳам — ҳамма соҳада шу кайфият ҳукмрон; ўлчовлар бегона.

(Давоми 5-бетда)

МУКА 1 сорт 198,8 ▼ - 1,6 | МУКА 2 сорт 180,2 ▲ + 0,2 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0754 840,0 ▼ - 4,1 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0760 855,0 ▼ - 224,6 | ПОЛИЭТИЛЕН I-1561 969,9 ▼ - 268,5 | КАРБАМИД 186,3 ▲ + 6,5

ФЕРМЕР

№ 3

Мамлакатимизда экин майдонларининг асосий қисми фермер хўжаликлари тасарруфига ўтгач, унинг унумдорлиги ортиб, ҳосилдорлик кўтарилди, етиштирилаётган маҳсулот таннархи пасайди, рентабеллик юқорилашди.

Ушбу ижобий натижалар фермер хўжаликлари беқиёс афзалликларга эга эканлигини ўтган йили Бухоро вилоятида фаолият юритаётган фермер хўжаликлари эришган улкан муваффақиятлар мисолида ҳам кўрсатиб берди.

Вилоятда экин майдонларининг 62,3 фоизи, етиштирилган пахтанинг 64 фоизи фермерлар улушига тўғри келди. Эришилган ютуқлар фермерлик аграр тармоқ ривожида ҳал қилувчи омил эканлигини яна бир карра тасдиқлади.

Шунингдек, йилдан-йилга фермер хўжаликларининг тажрибаси, малакаси ортиб, моддий-техник базаси мустаҳкамланиб бораётир. Масалан, вилоятдаги фермер хўжаликлари 1999 йилда пахтадан ўртача гектаридан 25,1 центнердан ҳосил олишган бўлса, бу кўрсаткич 2005 йилда 32,5 центнерга етди.

Жорий йилда фермерлар сафи янада кенгаяди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 8 ноябрдаги "2006 йилда қишлоқ хўжалиги корхоналарини (ширкатларини) фермер хўжаликларига айлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига биноан вилоятдаги яна 50 та ширкат фермер хўжаликларига айлантирилди.

Янги ташкил этилган фермер хўжаликлари ҳам ҳақиқий ер эгалари бўлиши шубҳасиз. Чунки вилоятда уларга устозлик қилиши мумкин бўлган фермерлар кўпчиликни ташкил этади. Навбатдаги "Фермер " саҳифасида бухоролик фермерлар эришган ютуқларнинг омили, уларнинг ўй ва ташвишлари ҳақида ўқийсиз.

Ишлаганнинг ошиғи олчи

Ғиёс Нуруллаев, "Фурқат Саидобод" фермер хўжалиги раҳбари, Вобкент тумани:

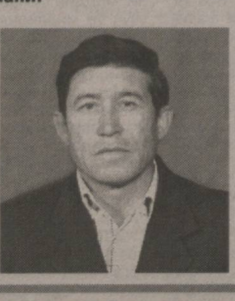

–Ишлашни ҳамма билади. Аммо ишнинг кўзини билиш-бу бошқа гап. Мана, шу кеча-кундузда ернинг шўрини юваяпмиз. Мабодо, бир қарич ерга сув чиқмай қолса, баҳорда ўша ернинг 2-3 метрида чигит унмайди.

Фермерликнинг ўзи бўлмайди. 2004 йил баҳорини асло унутмайман. Ўшанда фермер сифатида далага илк бор чигит қададим. Кейин эса... техниканинг йўқлиги панд берди. Ёқилғини айтмайсизми? Лекин олма пиш, оғзимга туш, деб турадиган дамлар аллақачон ортда қолган. Оғилдаги молимизни сотиб бўлса-да, ишни юритдик. Мана энди машаққатлар ортда қолиб меҳнатимиз мевасидан баҳраманд бўлаяпмиз. 2005 йили шартнома режасидан 19 тонна ортиқча донни омборга киритдик. Пахтадан ўртача гектар бошига 43,5 центнердан ҳосил олдик. Ҳолбуки, ширкат хўжалиги пайтида ҳосилдорлик 31 центнердан ошмасди. Йилни 10 миллион сўм соф фойда билан якунладик. Лизингга ТТЗ-80 русумли трактор харид қилдик.

Хўжалигимизда 20 киши ишлайди. Уларнинг тўй-маъракаларида бўлиб кўнглимда шукроналик туяман. Бировдан кам жойимиз йўқ. Сув, ёқилғи, минерал ўғит таъминотида узилиш бўлмади. "Когонёғ" ҳиссадорлик жамиятининг ҳудудимиздаги шохобчаси орқали ёғ, шрот, шелухани олиб турибмиз. Гапнинг очиғи, ишлаган, ишнинг кўзини билган фермернинг ошиғи олчи экан.

Изоҳ ўрнида.

7-8 йилча аввал "Ғиёс бригадирга ширкат хўжалиги "Дамас" берармиш" деган гап тарқалганди. Мукофотга муносиб эди. Аммо ширкат хўжалигининг ҳамёни бўшроқ экан. Бир деҳқоннинг кўнглини ололмади. Энди Ғиёс фермернинг дасти узун. У узоқни кўра билади. Ўзига "Дамас" ўрнига трактор харид қилгани бежиз эмас.

Аухат Батталов, се... ционер олим, "Бухоро... "Бухоро-8" навлари м... лифи:

Фермерчилик ҳарак... кенг йўл очилгани деҳқ... лик маданиятининг бир, ... икки поғона юқори кў... лишига олиб келиши л... албатта. Қайси фермер ... чига, меҳнатига ишо... экинни парваришласа, ... техник тавсияларга иж... ёндашса, ҳосилдорлик ... ши аниқ.

Экин деҳқо... меҳриг... қонси...

Ҳосилдорликнинг ю... бўлиши учун, бир... навбатда, экин деҳқон... рига қониши зарур!

Ҳосилдорликни ош... усуллари кўп, десак м... лаға бўлмас. Фурсатдан... даланиб, эслатиш жоиз,... ки "Ҳосилдорликни ... данли ўғитлар ҳисо... (азот, фосфор, калий) ... раман", деб юрган б... адашади. Чунки бу ус... етиштирилган ҳосил... таннархи баланд бў... чўнтакка зиён етади. Ас... ланарлиси шундаки, ... экологик жиҳатдан ... бўлмайди.

Ҳаммамиз учун ҳам эн... ҳими – таннархи а... бўлган экологик тоза ... етиштиришдир. Ферме... римиз буни унутмасли... рини истар эдим. Яна... гап. Илмий асосланга... машлаб экишни тўли... қўйиш мавриди кел... ҳолда, деҳқончиликд... аммолар кўпайиши ... ли бор.

"Даламдан кетгим келмайди"

Мунаввар Раҳмонова, "Сарвар" фермер хўжалиги раиси, Ромитан тумани:

–Ўттиз олти йилдан буён қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлайман. Собиқ "Нурафшон" жамоа хўжалигида бригадирлик қилганман. Ромитан қишлоқ фуқаролар йиғинидаги Карагона қишлоғида яшайман. Буни бежизга айтаётганим йўқ. Хўжалигимиз экин майдонлари Варахша чўли массивида жойлашган бўлиб, уйимиздан 40 километр узоқликдадир.

Қирқ километр йўл босиб фермерлик қилишнинг ўзи бўлмайди, албатта. Менга "Нафақа ёшига етдинг, фарзандларинг ўзига тинч, фермерлик сенга зарил кептими?" деганлар ҳам бўлди. Аммо улар менинг кўнглимдагини қайдан билишсин? Кўнглим далага, ерга боғланиб қолган. Чўлдаги дала шийпонимда тунасам ўзимни уйимдагидан ҳам енгил ҳис этаман. Йўл чарчоғини ҳам унутаман. Турмуш ўртоғим Қурбон ака, ўғилларим Қудратжон, Қаҳрамонжон, келиним Дилоромхон, қизим Санобар дала юмушларига кўмаклашмоқдалар. 2005 йилда давлатга 48 тонна дон, 71 тонна пахта сотдик. Пахтачиликдан 17 миллион, ғаллачиликдан 4 миллион сўм соф даромад қилдик. Президентимизнинг Янги йил табригидаги "Айниқса, ризқ-рўзимиз манбаи бўлган қишлоқ хўжалиги, пахтачилик ва ғаллачилик тармоқларида қўлга киритган юксак марраларимиз, албатта, барчамизни қувонтирмасдан қолдирмайди", деган сўзларини ўқиб ич-ичимдан фахрландим. Бу ютуққа озгина улуш қўша олганимдан мамнунман. Баъзан ёлғиз қолганимда "Умрим беҳуда ўтмаяпти-ку, эл-юртга нафим тегаяпти", деб қўяман. Мен аёл бошим билан чўлда қишни қиш, ёзни ёз демай ишлаб, ризқ-рўз яратар эканман, Яратганга минг қатла шукр дейман. Тўрт фарзандим, етти набирам бор. Фермерлик ортидан иккита енгил машиналик бўлдик. Т-4, Т-28 русумли тракторларимиз ихтиёримизда. Гапнинг очиғи, фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиб берган Президентимизга, ҳукуматимизга раҳмат.

Изоҳ ўрнида.

Ромитан туманида 1999 йилда экин майдонларининг 50 фоизи фермерларга берилганди. 2001 йил бошига келиб барча ерлар фермерлар тасарруфига ўтди. Лекин иш натижаси дарҳол кўзга ташлангани йўқ. Фақат 2003 йил охирида фермерчилик ҳаракати самараси кўринди. Ўша йили 40 минг 389 тонна, 2004 йилга келиб эса 76 минг тонна пахта тайёрлашга эришилди. 2004 йилнинг ўзида пахтадан 3 миллиард 695 миллион сўм соф фойда олинди. Ҳолбуки, 1999 йилда пахтачиликдан 175,5 миллион сўм зарар кўрилганди. Рентабеллик даражаси 2001 йилда 17,6 фоиз бўлса, 2005 йилга келиб бу кўрсаткич 70 фоиздан ошди.

Н.Жалолов, вилоят хўжалик суди судьяси:

–Қонун қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқарувчиларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш билан бирга, улар зиммасига қатор мажбуриятлар ҳам юклайди. Чунончи, ерга зарар етказмаслик, уни асраш, унумдорлигини сақлаш ва ошириш, агротехника талабларига амал қилиш, шартномавий мажбуриятлар ва қарзлар юзасидан тўла жавоб бериш шулар жумласидан.

Ерни алдаган панд ейди

Афсуски, суд амалиётининг кўрсатишича, баъзи фермерлар бу масъулиятни чуқур ҳис этишмаяпти. Дейлик, 2005 йилда вилоятда буғдойни ўз вақтида ва тўлиқ топширмагани учун 181 та қишлоқ хўжалиги корхоналаридан жами 33,97 миллион сўмлик жарима ундирилди. 6 та фермердан 81,3 гектар ер майдони олиб қўйилди. Худди шундай жазо чораси пахтачилик билан машғул 16 нафар фермерга нисбатан ҳам қўлланилди. Шартномавий режаларини тўлиқ бажармаган бундай қишлоқ хўжалиги корхоналари сони вилоятдаги жами фермер ва деҳқон хўжаликлари билан қиёслаганда 5-6 фоизни ташкил қилади, холос.

Кузатишлар кўрсатаяптики, кўп ҳолда деҳқончилик сир-асрорларини яхши билмаслик, шартномада кўзда тутилмаган экинларни экиш, ерга етарли миқдорда ўғит киритмаслик каби ҳоллар шартномавий режаларнинг бажарилмаслигига, зарар кўриб қолишга сабаб бўлаяпти. Яна бир жиҳати борки, айрим фермерларнинг ҳуқуқий билими саёз. Тўғри, биз жойларда тарғибот ишларини олиб бораяпмиз. Лекин фермерда ҳам ҳуқуқий билимлар олишга иштиёқ бўлиши керак. Чунки ўз ҳақ-ҳуқуқини яхши англаган, зиммасидаги қонун билан мустаҳкамлаб қўйилган мажбурият "юки"ни ҳис этган фермер ҳеч қачон панд еб қолмайди.

Суд жаримага тортди

Мақсуд Қурбонов, "Қурбонов Мақсуд" фермер хўжалиги раиси, Жондор тумани:

–Бултур давлатга 37 тонна пахта сотиш юзасидан "Жондор пахта тозалаш заводи" ҳиссадорлик жамияти билан контрактация шартномаси тузгандик. Аммо шартнома режасини бажара олмадик. Кўзда тутилганидан 19,6 тонна пахта кам етиштирдик. Бунга экин ерларимизнинг мелиоратив ҳолати ёмонлиги сабаб бўлди. Чунки сув, ёқилғи, ўғит таъминотидан нолишга ҳаққимиз йўқ. Бу борада узилиш рўй бермади.

Очиғи, 2005 йил мен учун сабоқ чиқарадиган йил бўлди. Шартнома мажбуриятини бажара олмаганим учун ҳиссадорлик жамияти судга даъво аризаси киритди. Вилоят хўжалик суди ишни атрофлича ўрганиб чиқиб, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирувчи эканлигимиз, қисман бўлса-да шартномавий мажбуриятни бажарганимиз, мулкий аҳволимизни инобатга олди. Даъвони қисман қаноатлантирди. Ҳиссадорлик жамияти фойдасига 379 минг 949 сўм жарима тўладик.

Қаттиқ хижолатдамиз. Даромадсиз қолдик. Ҳолбуки, бошқа фермерлардек режани бажарганимизда, чўнтагимиз қуруқ бўлмасди. Фермерлик ҳавас эмас, масъулият экан. Ўз фаолиятим мисолида бунга ишонч ҳосил қилдим.

Изоҳ ўрнида.

Бултур вилоятда пахта сотиш шартномавий режаси 110 фоизга бажарилди. Аммо фермерларнинг ҳаммаси ҳам иш ва сўз бирлигини таъминлади, дея олмаймиз. Чунончи, 370 та фермер хўжалиги ҳисобидан давлатга 7,2 минг тонна пахта кам топширилди.

"Мулкдор деган номим бор"

Муртазо Файзуллаев, фермер, Ғиждувон тумани:

–"Ўзбекистон" ширкат хўжалигида узоқ йиллар бригадирик қилдим. Хўжалигимиз негизида фермер хўжаликлари тузилар бўлдию танишларим "Муртазо, танловда қатнаш, ер сен каби умри далада ўтаётган деҳқонга тегмаса, кимга тегади? Юртбошининг ўзи ер ҳақиқий деҳқонники бўлиши керак, деб турибди, ахир" дейишди. Авваллига "фермерликни эплай олармикинмин", деб ўйланиб қолганим ҳам рост. Лекин тажрибам етарли, агрономман, одамлар кўнглига йўл топа оламан. Шундай экан, таваккал қилсам қилдим-да, деб, 26,5 гектар ерга мўлжалланган 20-лойиҳа бўйича танловда қатнашдим. Рақобатчиларим – тадбиркор Акрам Тешаев билан қурувчи Туйғун Саидовлар бўлишди. Уларга ҳурматим баланд. Аммо менга деҳқончиликдаги тажрибам, мутахассислигим асқотди. Танлов комиссияси мени ғолиб, деб топди.

Шу тариқа Янги йилда фермер сифатида иш бошладим. Ҳозир экин майдонларини чилла сувига қондираяпмиз. Бухоро шароитида ернинг шўри обдон ювилмаса, юқори ҳосил олиш мушкул. Шу боисдан иш сифати эътиборимизда турибди. Ҳар гектар ердан 70 центнердан пахта олишга одатланганмиз. Бу йил ҳам белни қаттиқ боғлаганмиз. Нима бўлганда ҳам фермер деган номимиз бор. Қолаверса, қўл остимизда ишловчиларнинг моддий манфаатдорлигини ўйлаш энди менинг зиммамда.

Изоҳ ўрнида.

Танлов якунлари билан танишаётиб, жамоатчилик кенгаши аъзоларининг ҳам Муртазо Файзуллаев ҳақидаги илиқ фикрларини эшитдик. Биргина 2005 йилда у бош пудратчи бўлган жамоа шартнома режасидаги 237 тонна ўрнига 240 тонна пахта етиштирган. Шу далилнинг ўзиёқ ер ҳақиқий эгасини топганини кўрсатади.

Бухоро пахтачилигида эришилган ютуқлар омиллари

Йиллар бўйича ўтказилган шудгорлаш

2001 йилда 15 ноябрда бошланди–2002 йил 6 февралда тугаган, 83 кун

2002 йилда 17 ноябрда бошланди–2003 йил 31 январда тугаган, 74 кун

2003 йилда 8 ноябрда бошланди–2003 йил 30 декабрда тугаган, 52 кун

2004 йилда 8 ноябрда бошланди–2004 йил 8 декабрда тугади, 30 кун.

Иш кунларининг тежалиши

2001 йилда 1 центнер пахта етиштириш учун 37,4 киши-соати сарфланган бўлса;

2004 йилда 1 центнер пахта етиштириш учун 29,4 киши-соати сарфланган бўлса;

2005 йилда 1 центнер пахта етиштириш учун 29,1 киши-соатини ташкил этиб, 2001 йилдагидан 8,3 киши-соатига қисқарди ёки 1,2 киши куни иқтисод қилинди.

Чигит сарфи:

2002 йилда бир гектар ерга – 96 кг чигит сарфланган;
2003 йилда бир гектар ерга – 90 кг чигит сарфланган;
2004 йилда бир гектар ерга – 79,7 кг чигит сарфланган;
2005 йилда бир гектар ерга – 49,9 кг чигит сарфланган.

Ёқилғи-мойлаш материалларининг сарфи:

2001 йилда бир гектар ерга – 112 кг д/ё сарфланган;
2002 йилда бир гектар ерга – 107 кг д/ё сарфланган;
2003 йилда бир гектар ерга – 103 кг д/ё сарфланган;
2004 йилда бир гектар ерга – 99,5 кг д/ё сарфланган;
2005 йилда бир гектар ерга – 70,7 кг д/ё сарфланган.

Ғўза баргини сунъий тўктириш

2003 йилда 100 минг гектар ер дефолиация бўлган, 10 сентябрда бошланган – 5 октябрда тугаган (экилган майдоннинг 81,2 фоизи)

2004 йилда 100 минг гектар ер дефолиация бўлган, 31 августда бошланган – 25 сентябрда тугаган (экилган майдоннинг 80,1 фоизи)

2005 йилда 115 минг гектар ер дефолиация қилинди, 27 августда бошланди – 19 сентябрда тугатилди (экилган майдоннинг 89,8 фоизи)

Ёқуб Фаттоев – 1992 йилдан буён "Фаттоев" ф... хўжалигининг раҳбари. "Шуҳрат" медали, "Дўстл... дени соҳиби. Олий Мажлис Сенатининг ташқи ... масалалари қўмитаси аъзоси.

–Хорижда бўлгансиз, чет эллик ... мерлар билан инглиз тилида юз... мулоқот қилгансиз, - дея уни су... тортамиз. – Айтинг-чи, ўзбек фе... билан улар ўртасида қандай фарқ ...

–Улар билан қиёслаганда ферм... римизнинг устунлик жиҳатлари ... дейди 2001-2003 йилларда Мэр... университетида малака ошириб ... Ёқуб ака. – Хорижда фермер ихт... лашган. У бир йўналишда ишлайди. ... нинг фермерлар эса қирқ ҳунарни ... лишади. Улар пахта ҳам, дон ҳам, ... завоту полиз маҳсулотларини ҳам етиштира олишади. Бу... нинг устунлик жиҳатимиздир. Фақат техника борасида ўрта... да тафовут бор. Ҳозирча фермерларимизнинг иқтисодий ... ли ҳам уларнинг бевосита ўз маблағлари эвазига хориж... риб, тажриба алмашишлари учун имконият бермаяпти. Э... ҳисси кучайгани сайин бу масала ўз ечимини топиши ...

Янги замон... кишиси

"Фаттоев" фермер хўжалиги ўтган йили ҳар гектар е... 98 центнердан дон олди. Хўжаликнинг 70 нафар аъзос... тоннадан буғдой берилди. Пахта сотиш шартнома режа... ҳар гектар ердан 39 центнердан ҳосил олиш кўзда тути... ди. Фермер бу кўрсаткични 78 центнерга етказди. Ҳар... тар ердан ўртача 2 миллион 700 минг сўмдан умумий ... мад олинаяпти. Деҳқончиликдан 20 миллион сўм атро... соф фойда кўрилиши кутилмоқда.

–Муваффақиятимизнинг негизи деҳқончилик маданиятига тўлиқ риоя этишимиздадир, - дейди фермер. – Биз ал... лаб экишни йўлга қўйганмиз. Ерларимизни ҳар уч йилда ... ҳаллий ўғитга обдон "тўйғизамиз". Яна бир жиҳати б... аъзоларимиз ҳақида ғамхўрлик қилишни, бир лаҳза б... да, унутмаймиз. Уларнинг ўртача ойлик маошлари ҳози... минг сўмни ташкил этаяпти. Бепул тушлик овқат йўлга қў... миз.

Айтиш жоизки, фермер хўжалигининг сутни қайта иш... корхонаси шарофати билан қишлоқ аҳолисининг бир ... виши енгиллашган. Кичик корхона бу ердаги 300 хона... дан сут қабул қилиб, уни қайта ишламоқда. Хонадон э... рига сут ҳақи пешма-пеш тўлаб борилаяпти. Натижада ... лар қўшимча даромад кўришмоқда.

–Отам раҳматли "Ўзингга раво кўрганни атрофингдаги... ҳам раво кўр" дердилар, - дея мулоҳаза юритади Ёқуб а... У кишининг насиҳатларига амал қилиб кам бўлмадим.

Гап мавзуси айланиб, фермернинг маънавий қиёфаси... саласига тақалди.

–Фермер манманликка берилмаслиги керак, - дейди... У элнинг тўйи борми, таъзияси борми, албатта қатнаш... лозим. Ўзининг дунёқараши, муомала маданияти, турмуш... зи билан қишлоқдошларига ўрнак бўлган фермер эъзо... пади. Яна бир гап. У шахсий манфаатдорликка муккас... кетиб, фермер деган номга доғ туширмаслиги шарт. ... раҳматлининг "Ўғлим, пул – олов. Кўп меҳр қўйсанг куйд... ди. Узоқроқда туриб унинг тафтида исин. Токи, бошқалар... унинг тафтидан баҳраманд бўлсин", дердилар.

Саҳиф...
Абдураззоқ КАРИМ...
Истам ИБРОҲИМОВлар тайёрла...
Суратлар муаллифи: Зебинисо ҚУРБОН...

Вилоятда 1997-2005 йилларда фермерчилик ҳаракатининг ривожланиши

Т/р	Йиллар	Пахта етиштирувчи фермер хўжаликлари сони	Фермер хўжаликлари томонидан етиштирилган пахта миқдори (тонна)	Жами пахта ҳосилига нисбатан салмоғи (%)	Фермер хўжаликларига бириктирилган экин майдони (гектар)	Салмоғи	Ишловчилар сони	Фермер хўжаликларида ҳосилдорлик (ц/га)
1	1997 йил	351	9254	3,7	7700	3,8	4453	22,1
2	1998 йил	817	25909	6,8	19001	9,5	10830	23,2
3	1999 йил	981	58954	14,4	34900	17,6	20591	25,1
4	2000 йил	2674	65829	18,7	43800	22,1	28012	23,3
5	2001 йил	3044	74732	21,3	51017	25,6	32670	24,9
6	2002 йил	3744	87924	24,2	60299	30,1	39005	24,9
7	2003 йил	3945	106239	29,5	68030	34,1	45098	26,7
8	2004 йил	4922	189446	49,6	102487	51,2	56744	29,6
9	2005 йил	5777	261446	62,2	124754	62,3	68475	32,5

ЦЕМЕНТ(Ахангаран) 45,0 ▼ - 0,03 | УГОЛЬ(бпк) 12,6 ▼ - 0,03 | АРМАТУРА 451,7 ▲ + 9,1 | СУПЕРФОСФАТ 63,6 ▼ - 2,5 | АММОНИЙ СУЛЬФАТ ФОСФАТ 204,8 ▲ + 11,9 | Символы цен: ▲+ Увеличилась; ± не изменилась; ▼- Снизилась; +0,0 на сколько сум | Сум/кг | Средневзвешенные цены за неделю для заключения прямых договоров на сайте: UZEX.COM УзРТ...

Хазинатопарлар

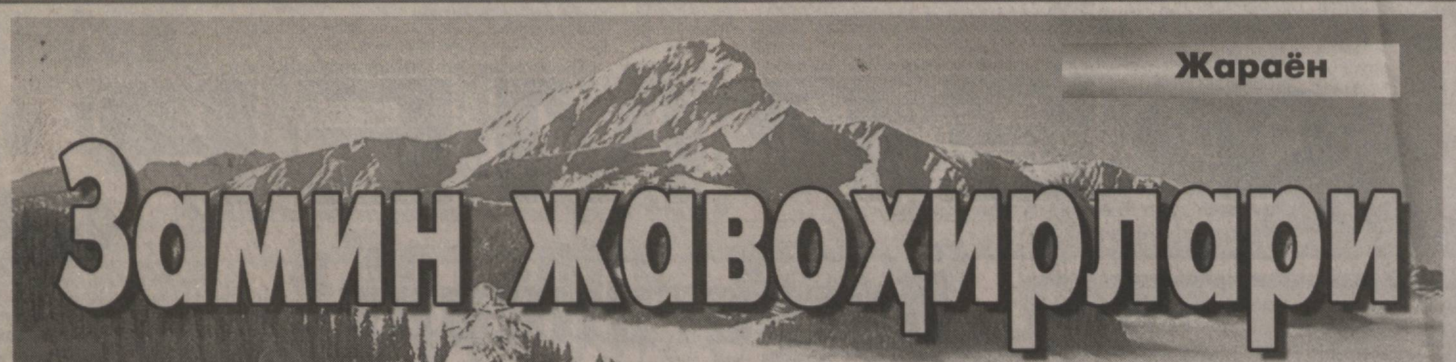

Замин жавоҳирлари

Жараён

Юртимиз геологлари она замин бағрида яширинган жуда катта табиий бойликларни, янги-янги ер ости фойдали қазилмалар захираларини излаб топиб, давлат ва халқ манфаатларига хизмат қилдирмоқдалар.

Шу мақсадда геология-қидирув экспедициялари республикамизнинг жанубий, ғарбий ва шимолий ҳудудларидаги Туркистон, Нурота, Бойсун тоғ тизмаларида, шунингдек, асрий Қизилқум чўли ва унга туташ тоғларда бир неча ўн йиллардан бери қидирув ишларини олиб боришмоқда. Ўтган даврда олтин, вольфрам, тошкўмир, қўрғошин, фосфарит, мармар ва бошқа норуда жисмларга бой конлар топилиб, ишга туширилди. Бу эса мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эгадир. Геологларнинг игна билан қудуқ қазишдек заҳматли, машаққатли меҳнатлари эвазига юзага чиққан қазилма бойликлар янги ва янги корхоналарнинг ишга туширилишига имкон бермоқда.

«Самарқандгеология» давлат геология корхонаси республикамиз ҳудудининг тенг ярми – Самарқанд, Жиззах, Қаш-

...дарё ва Навоий вилоятларида фаоли... олиб боради. Жамоа аҳли дала-қиди... экспедициялари давомида асосан ..., рангли ва нодир металлар, кўмир, ...лиш материаллари, олмос ва бошқа ...сти фойдали қазилмалар захираси... топадилар. Шунингдек, корхона то...йидан минтақавий геолог-геофизик ...ар бўйича тадқиқотлар ҳам олиб бо...қади. «Самарқандгеология» давлат ...логия корхонасининг узвий бўлаги ...бланган Зарафшон геология–қиди...экспедицияси 1964 йилда ташкил ...ган. Ўз иш фаолиятини Ўзбекистон ...ий ва жанубий тоғларида қидирув ...ларини олиб бориш ва фойдали ...лмалар захираларини баҳолашдан ...ади. Жамоа аъзоларининг заҳмат... ...шаққатли изланишлари эвазига ... Ўзбекистонда бир қанча олтин, ...ам, қўрғошин, рух, норуда кон...пилиб ишга туширилди. Мурин...рметан, Кўкпатас, Сармиш, Маржонбулоқ, Бешқудуқ, Қорақўтон ва бошқа олтин конлари ана шулар жумласидандир.

–Конларимиз республикамизда етакчи мавқега эга, – дейди "Зарафшон геология – қидирув экспедицияси" бошлиғи, тажрибали хазинатопар Абдураҳмон Абдумуталов. –Экспедициямиз жамоаси учун ўтган йиллар чиндан ҳам муваффақиятли келди. Сабаби, иккита геологик ҳисобот, жумладан, Сармиш ва Бешқудуқ олтин конлари захиралари беш балл билан ҳимояланди. Бундан ташқари, бошқа фойдали қазилма захиралари аниқланиб, давлат захира комиссиясига топширилди. Яна бир гап: замонавий асбоб-ускуналар харид қилиш, ишлатиш борасида ҳам қатор ютуқларни қўлга киритдик. Масалан, ўтган йиллар давомида сотиб олинган бурғулаш, оғир ерости ишлари ҳамда тош майдалаш юмушларини бажарадиган янги асбоб-ускуналар иш жараёнида жудаям қўл келаяпти. Булар Россия ва бошқа ривожланган давлатлардан келтирилган.

Замин тилсимларини очаётган «Зарафшон геология-қидирув экспедицияси» жамоаси юқорида тилга олиб ўтганимиздек, Зарафшон воҳаси ҳудудларида фаолият олиб боради. Жамоада айни кунга келиб олти юз эллик нафар ишчи меҳнат қилади. Уларнинг эллик икки нафарини эса пурвиқор тоғлар, чўлу биёбонларни қазиб, хазина излаб топадиган геологлар ташкил қилади. Баҳорнинг шовуллама ёмғири, ёзнинг олов пурковчи жазирама иссиғи ҳамда қаҳратоннинг қутб совуғини эслатувчи аччиқ изғиринларига бардош бериб, уззу кун тер тўкиш айтишгагина осон. Бунинг учун сабр-тоқат, матонат сингари фазилатларга эга бўлиш керак. Таъбир жоиз бўлса, хазинатопарларнинг ҳар бирида бу фазилатлар бор, деб айта оламиз.

Жамоа ҳозирги пайтда олтин захираларини топиш (ўстириш), фойдали кон захираларини аниқлаш, уларнинг миқдорини кўпайтириш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Зарафшон геология-қидирув экспедициясида Владислав Шадрин, Жуманазар Шодиев, Станислав Клеменко, Мурод Исмоилов сингари яратувчилик ва бунёдкорлик юмушлари билан банд бўлган кўплаб қалби қайноқ, меҳри дарё хазинатопарлар меҳнат қилишади. Ўз касбининг устаси бўлиб танилган геологлар айни паллада янги захираларни топиш учун жон куйдиришмоқда. Ҳозир геологлар Зиёвуддин ҳамда шимолий Нурота тоғларида ер ости фойдали қазилмалари захирасини топиш учун жон куйдиришмоқда.

– Сир эмаски, геологларнинг иш шароити бошқа касб эгалариникидан мутлақо фарқ қилади. Об-ҳавонинг қандай бўлиши ва бошқа омилларга қарамасдан тоғ ва чўлларда иш олиб боришди. Бундай шароитда уларга етарли даражада шарт-шароит яратиб бериш лозим. Меҳнатга яраша рағбат бўлган жойда ишчилар янада самарали, унумли меҳнат қилаверади, - дейди корхона касаба уюшмаси қўмитаси раиси Ирина Резникова. – Шунинг учун биз бу масалаларда, энг аввало, Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси ва "Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида"ги қонун талабларини қатъий бажаришга интилаяпмиз. Жамоа шартномасида ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш, меҳнат муҳофазаси, имтиёзларга оид вазифалар аниқ белгиланган. Ўтган йили ишчиларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун ўн миллиондан ошиқ маблағ сарфланди. Бу эса ходимларнинг кайфияти яхши, руҳи тетик, меҳнати самарали бўлишига имкон бермоқда.

Ирина Резникованинг эътироф этишича, яқинда элликдан ошиқ ишчи-хизматчилар Чотқол ва бошқа турли сиҳатгоҳларда ўз соғлиқларини тиклаб қайтишган. Бундан ташқари, ёрдамчи хўжаликда етиштирилаётган ноз-неъматлар ҳамда сут ва гўшт маҳсулотларидан ишчилар баҳраманд бўлишмоқда.

Зарафшон воҳасида ер усти ва ер ости бойликлари кўп. Ҳали умуман ўрганилмаган жойлар, қатламлар сероб. Ер ости қатламларини чуқур ва жиддий ўрганиш ишлари олиб борилаяпти. Қўлга киритилаётган натижалар чакки эмас. Шу сабабдан геологлик касбини эгаллаётган ёшлар сафи кун сайин кўпайиб бормоқда. Уларга тажрибали геологлар бириктирилиб қўйилган. Улар вақти-вақти билан Тошкентда ўз малакаларини ошириб қайтишмоқда. Шунингдек, экспедицияда ободончилик юмушларига ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Натижада ишчиларнинг турмуш шароитлари яхшиланиб бораяпти.

Камолот

Инсон дунёга келибдики, камолотга талпиниб яшайди. Бу йўлда турфа хил тўсиқларни енгиб ўтади. Илк ҳаяжонлар, илк муваффақиятлар, илк ғалабалар, албатта, мактаб, билим юрти остоналарида, синфхоналарида рўй беради. Кўп ҳолларда умрнинг қандай кечиши ҳам шунга боғлиқ бўлиб қолади. Тўғри, баъзи бир кишилар ҳаётда ўз ўрнини тополмаганидан нолишади. Бунда тақдирни, турмушни айблашади. Аслида ҳам шундаймикин? Балки... лекин шоир айтганидек, тақдирни қўл билан яратур одам. Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслари давлат қўмитаси таркибидаги «Самарқандгеология» давлат геология корхонасига қарашли «Зарафшон гелогия» - қидирув экспедицияси раҳбари Абдураҳмон ака Абдумуталов билан гурунглашганимдан сўнг хаёлимдан шу ўйлар ўтди.

Мингдан ошиқ ёш геологларнинг устози бўлмиш Абдураҳмон ака узоқ йиллардан бери катта бир жамоага раҳбарлик қилиб келмоқда. Оддий ишчиликдан дала-қидирув экспедицияси раҳбаригача бўлган йўлни босиб ўтди. Абдураҳмон ака асли тоғ фарзанди. У машҳур Лангар қўрғонидаги мўъжазгина қишлоқда туғилган, шу ерда камол топган. Эндиликда ҳам у Лангардан узоқлашиб кетганича йўқ. Лангар кони собиқ Иттифоқ замонида жудаям тилга тушиб улгурганди. Шу боисдан, бу ер essentially кончилар шаҳарчаси, деб аталар эди. Азалдан шу ерлик оила бошлиқлари конда ишлаб келишган. Ҳозир ҳам шундай. Буларни ўз кўзи билан кўрган ёш Абдураҳмон қалбида "келажакда мен ҳам, албатта, геолог бўламан", деган орзу-ният уйғонди. Ўрта мактабни тамомлагач, шу касбни мукаммал эгаллаш учун ўқиди, изланди.

–Тоғлар қишин-ёзин мафтункор, салобатли, мағрур. Ундаги ажиб бир гўзалликни фақат тоғда бўлган кишиларгина ҳис этиши мумкин. Тошдан-тошга сакраган эчкилар, шовуллаган шаршараю шўх сайраган каккликлар, чор тарафга ёйилган муаттар бўй-у қоядан туриб, олис-олисларга сергак боққан бургутлар - барча-барчаси дилда завқ-шавқ уйғотади, - дея астойдил гурунг беради. Абдураҳмон ака. –Асрий тоғлар бағрида битмас-туганмас кон захиралари сероб. Ҳалигача умуман ўрганилмаган жойлар, қатламлар, қанча... Келажакда янги-янги ер ости фойдали қазилмалар захираларини излаб топишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Бунинг учун чидам, сабр-тоқат зарур бўлади.

Абдураҳмонни жамоада ҳамкасбла-

ри ўз ишининг устаси, деб таърифлашади. Жамоадаги интизом, геологлар вужудида қувончу ғайрат уйғотиш унинг зиммасида. У қўмита томонидан кўплаб мукофотлар билан тақдирланган. Бу обрў ва эътибор, ишонч ва эътироф, бахт ва саодат, таъбир жоиз бўлса, Абдураҳмон Абдумуталов умр фасллари битилган китобнинг ёрқин зарварақларидир. Бунга ўз меҳнати, билим ва салоҳияти, саъй-ҳаракати, ташаббуси, инсоний фазилатлари туфайли ва албатта, "Зарафшон геология қидирув-экспедицияси" шарофати сабабли эришди. Шу боисдан Абдураҳмон ака ҳамиша яратганга шукр қилади, эл-юрт корига яраётганидан ўзини бахтиёр ҳис этади.

Биз мамлакатимизнинг иқтисодий томирлари ҳисобланмиш Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслари давлат қўмитаси таркибидаги Самарқанд давлат геология корхонасига қарашли «Зарафшон геология қидирув-экспедицияси»нинг конларда заҳмат чекувчи, она заминимизнинг тилсимларини очаётган жонкуяр геологлари ҳузурида бўлиб, уларнинг иш шароитлари билан танишдик, қувончу ташвишлари билан ўртоқлашдик. Янги очилаётган ер ости фойдали қазилма захиралари мамлакатимиз куч-қудратини юксалтириб, халқимиз фаровонлигига хизмат қилаверсин, деб ният билдирдик.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

...ЛОГИК УСУЛ:

Афзал ва фойдали

Сўнгги йилларда Андижон вилоятида тайёрланаётган пахта ҳосилида паст нав миқдори кескин ортиб кетди. Айниқса, 2003 йилда биргина бешинчи сорт пахта ҳажми 50 минг тонна бўлди. Бу қадар кўп миқдордаги паст сортли пахта ширкат ва фермер хўжаликларини ҳам ҳолдан тойдирди. Қайта ишлаш корхоналари эса банкротлик ёқасига келиб қолди. Сабаби аён: қайси хўжалик ёхуд туманда зараркунандаларга қарши курашда кимёвий моддалар ус...ворликни эгаллаган бўлса, ўша жойда паст навли пахта ҳосили салмоғи ...и юқори.

...ксинча, кимёвий моддалардан ўта зарурат ...га келиб қолган пайтда, жуда оз миқдорда ...даланган ёки уни умуман ишлатмаган хўжа...ва туманларда ҳосил сифати мўлроқ бўлди... ...бу ҳақдаги ҳисоб-китобни чиқариш қийин ...эмас. Масалан, 2004 йили Асака тумани...ектар майдонга 3,1 килограммдан кимё...да ишлатилди. Марҳамат, Булоқбоши, ...и, Шаҳрихон, Олтинкўл туманлари ҳам ...стисно эмас. Вилоят бўйича эса бу бо... ...ртача кўрсаткич 1,7 килограммга тўғри ...ишлатилган кимёвий моддаларнинг ҳар ...а сарфланган маблағ эса шу қадар кўпайиб ...и, юқори навли пахта харид нархининг ...бирига тўғри келди. Вилоят бўйича эса бу борадаги кўрсаткич ҳам ўта юқори бўлиб, гектарига 33275 сўмни ташкил этди.

Ўсимликларни ҳимоя қилиш вилоят маркази қошидаги биофабрика мутасаддиси Моҳирахон Деҳқонова сўзига қараганда, сўнгги 8 йилда фойдали ҳашаротларнинг зотини яхшилаш умуман ёддан чиқарилди. Бу ҳақда сўз очилган тақдирда бирон-бир амалий ёрдам кўрсатилмади. Зоти янгиланмаган трихограмма ёки бракон кушандалар олдида ожиз бўлиб қолди. 2003 йил деҳқончилиги ҳеч бир андижонликнинг ёдидан чиқмайди. Ўша йили ғўза ҳосил ола бошлаган чоғда кўсак қурти тарқалиши авж олиб кетди. Аралаш-қуралаш қарши кураш ишлари ҳеч қандай самара бермагандан сўнг кўсак қуртларини қўлда териш бошланди. Бу иш ҳам айтарли наф келтирмади. Вилоят ташқарисидан эса бир дона бракон 6 сўмдан сотиб олинди. Лекин ҳеч ким "Нега ўзимизда фойдали ҳашаротларни ишлаб чиқармаймиз?" деб айтмади. 2004 йили ҳам шундай вазият такрорланишига оз қолди. Хайриятки, имконият даражасида биолабораторияларни ишлатиш, кузатувчилар ишини тартибга солиш борасида бироз жонланиш юзага келди. Сир эмаски, бунга Тошкентда ўсимликларни ҳимоя қилиш масаласи ҳукумат даражасида муҳокама қилинганлиги сабаб бўлди.

Ана шу эътибор боис вилоятда биолабораториялар фаолиятини янада яхшилашга қаратилган тадбирлар кўрилди. Кўп йиллардан буён унутилаётган биофабрика ва биолабораториялар капитал таъмирдан чиқарилди. Соҳа ходимларини моддий ва маънавий рағбатлантириш йўлга қўйилди. Энг муҳими, фойдали ҳашаротларни кўпайтириш баробарида уларнинг зотларини яхшилаш кун тартибидан тушмади. 2004 йилнинг кеч кузида 50 минг дона кўсак ёки илдиз қурти бирламчи маҳсулот сифатида териб олинди. Шу

Таҳлил

билан бирга олтинкўз ва бешиктебратарларни лаборатория шароитида кўпайтириш мумкин бўлиб қолди. Ҳозирда вилоятда биолабораториялар сони 164 тага етди. 2005 йил давомида зараркунандаларга қарши курашда устуворлик шу бўлдики, фойдали ҳашаротлар деҳқоннинг қалқонига айланди. Авваллари кузатувчилар иши номига ташкил этилар эди. Энди эса манзара тамомила ўзгача бўлиб, қишлоқ мактабларининг агробиология ўқитувчилари ҳам бу ишга жалб этилди. Кўрилган бу чора-тадбирлар кузатувчилар масъулиятини оширишга хизмат қилди.

Фойдали ҳашаротлар ва кимёвий моддаларнинг ишлатилиши, иқтисодий натижалари ҳақида сўз бораётган экан, баъзи бир рақамларни келтириб ўтиш ўринли бўлади. 2003 йилда 13 минг тонна, 2004 йилда 10487 тонна, 2005 йилда эса 5003 тонна олтингугурт талқони ишлатилди. Вилоят бўйича ҳар гектар ерга 2004 йилга нисбатан 1,2 килограммдан кам кимёвий моддалардан фойдаланилди. Буни сўмга айлантирсак 13200 сўм бўлади. 2004 йилга нисбатан эса бу кўрсаткич 20075 сўмга камайди. Тежалган маблағ миқдори эса 2 миллиард сўмдан ошди. Мана сизга зараркунандаларга қарши курашнинг икки усули ва ҳақиқий манзараси. Пахта ҳосилининг сифати кўтарилди. Паст навли пахта миқдори 8 минг тонна атрофида бўлди. Энг муҳими, тола чиқиш миқдори аввалги йилларга нисбатан бирмунча юқори бўлаётир. Ҳозир қайта ишлаш корхоналарига киргудек бўлсангиз, аввалги йилларда қора шира билан зарарланган пахта ҳосилидан олинган толаларни кўрасиз. Ўтган йили эса шундай касалликнинг ҳам олди олинди. У тарқалиши мумкин бўлган далалар дефолиация қилиндики, бу билан ҳосил сифати сақлаб қолинди. Хуллас, деҳқонда фойдали ҳашаротларга бўлган ишонч қайтадан тикланди.

Ўтган йилдан бошлаб кўплаб жойларда зараркунандаларга қарши фойдали ҳашаротлардан қалқон сифатида фойдаланиш тубдан яхшиланар экан, аҳоли томорқалари ҳам ёддан чиқмади. Балиқчи туманидаги хусусий биофабрика бошлиғи Орифжон Олимовнинг айтишига қараганда, аҳоли томорқасидаги бир қатор анъанавий экинлар зараркунандалар кўпаядиган макон. Демак, қарши кураш ишлари дала билан бир вақтда хонадонларда ҳам изчиллик билан олиб борилса, бунинг самараси янада кўпроқ бўлади.

Авваллари биолабораторияда фойдали ҳашаротларни кўпайтиришнинг ягона тизими бўлмаганлигини эътироф этиш зарур. Энди эса бу масала ҳамиша кун тартибида турибди. Куз ўрталаридаёқ барча биолабораториялар бир карра кўриб чиқилди. Сўнг хомашё масаласи ижобий ҳал этилди. Ҳатто ҳарорат пасайган кунлари ёқиш учун 200 тонна кўмир тарқатилди. Бугун бирорта биолабораторияда ресурслар таъминоти бўйича нолишлар йўқ. Аксинча, биомаҳсулотлар етиштириш ва захира қўйиш ўтган йилга нисбатан анча юқори.

Вилоят ўсимликларни ҳимоя қилиш маркази раҳбари Қобилжон Маҳмудовнинг маълумотлари ва жойлардаги ҳақиқий воқелик бир-бирига мос. Чунончи, 2005 йил 11 январ ҳолатига мавжуд биолабораторияларда 8,2 килограмм трихограмма олинган эди. Ҳозирда бу кўрсаткич 26 килограмм. Бракон миқдори 1 миллион донадан 10 миллион донага кўтарилди. Худди шундай натижа олтинкўз захирасида ҳам мавжудки, бу билан ғалла майдонларини кафолатли ҳимоя қилиш имконияти бор. Ғалла ўрим-йиғими бошланганда эса табиий кўпайиш бирмунча юқори ҳолда ғўза майдонларида давом этади. Бешиктебратар ёнғоқчаси захираси эса 5,5 баробарга ортди.

Сўнгги бир ой ичида Булоқбоши туманидаги Жўраполвон номли, Пахтаобод туманидаги "Намуна", Шаҳрихон туманидаги "Шаҳрихон" хўжаликлари ҳамда Балиқчи ва Олтинкўл туманлари ўсимликларни ҳимоя қилиш отрядлари қошидаги биолабораторияларда фойдали ҳашаротларни кўпайтириш тажрибаларини оммалаштириш бўйича кўргазмали йиғилишлар бўлиб ўтди. Соҳанинг қайси бир ходими билан суҳбатлашманг, улар ҳукумат томонидан кўрилаётган чора-тадбирларни маъқуллаб, ишни эътибор билан бажаришга интилишмоқда.

Қобилжон АСҚАРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"ПАХТА БАНК":

Техника – деҳқон қаноти

Мустақил мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлашда қишлоқ хўжалиги, қолаверса, Агросаноат комплексининг барча тармоқларида эришилаётган натижалар алоҳида аҳамиятга эга. Зотан, республикамиз аҳолисининг қарийб етмиш фоизи қишлоқда яшашини, ишлаб чиқарилаётган ялпи маҳсулотнинг салмоқли қисми Агросаноат комплекси улушига тўғри келишини назарда тутадиган бўлсак, ана шу тармоқларнинг равнақ топиши нақадар муҳим эканлиги яққол кўзга ташланади. Шунинг учун ҳам Президентимиз ва республика ҳукумати бу соҳаларни тараққий эттиришга катта эътибор бериб келмоқда.

Тармоқнинг моддий-техника негизини мустаҳкамлаш билан бир қаторда иқтисодий ислоҳотларни изчил амалга ошириш чора-тадбирлари кўрилаяпти. Чунки ишни ташкил этиш ва моддий рағбатлантиришнинг энг мақбул усуллари татбиқ қилиниб, мулкчиликнинг янги шаклларини қарор топтириш кутилган натижа беришини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда. Шундан келиб чиқилган ҳолда, паст рентабелли ва зарар кўриб ишлаётган ширкат хўжаликлари тугатилиб, уларнинг ерлари фермерларга берилаяпти. Кейинги йилларда ана шу жараён босқичма-босқич изчиллик билан амалга оширилаётир. Тугатилган ширкат хўжаликлари негизида ташкил этилган фермер хўжаликлари сони ҳозиргача бир юз ўттиз мингдан ошиб кетди. Қишлоқда шаклланаётган янги синф – мулкдорлар сафи тобора кенгайиб бораяпти.

Фермерларга ҳар жиҳатдан кўмаклашиш, елкадош бўлиш, муаммоларни ҳал этишда ёрдамлашиш ва янги ҳаракатни қарор топтиришда уларни қўллаб-қувватлаш бугунги куннинг асосий тамойилларидан бири бўлиб қолди. Вазирлар Маҳкамаси томонидан шу йўналишда қабул қилинган қарорларда фермерлар учун зарур бозор инфратузилмасини, яъни муқобил машина-трактор парклари, сувдан фойдаланувчилар уюшмалари, мини-банклар, ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, минерал ўғит ва ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари билан таъминлаш шохобчалари ҳамда бошқа хизмат кўрсатиш муассасалари тармоғини яратиш учун зарур шарт-шароитлар белгиланаётганлиги ва улар изчил бажарилаётганлиги бундан далолат беради.

Фермер хўжаликларини оёққа турғизишда уларга банк хизмати кўрсатишни такомиллаштириш, кредит беришнинг замонавий усулларини жорий этиш, лизинг хизматини кенгайтириш ва бошқа масалалар муҳим аҳамият касб этади. Вазирлар Маҳкамасининг юқорида таъкидланган қарорларида шу йўналишлардаги ишларни амалга оширишда республикамизнинг энг йирик ва салоҳиятли банкларидан бири ҳисобланган акциядорлик-тижорат "Пахта Банк" бўлинмалари зиммасига ғоят муҳим

Ислоҳот

вазифалар юклатилган. Буни чуқур ҳис этган банк ходимлари фермерларга энг яқин кўмакчи бўлиш учун кўплаб йўналишларда берилган тадбирларни бажаришга масъулият билан ёндашмоқдалар. Фермерларни, янгидан ташкил этилаётган машина-трактор паркларини замонавий техника воситалари – тракторлар, комбайнлар, агрегатлар, тиркамалар, ҳашаротларга қарши кураш воситалари, сеялкалар, культиваторлар, эҳтиёт қисмлар балан таъминлаш учун зарур кредит маблағлари ажратиш, лизинг хизматидан фойдаланиш "Пахта Банк" фаолиятининг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Ҳозиргача мамлакатимизда фермерларга хизмат кўрсатувчи 913 та муқобил МТПлар ташкил этилган. 2006 йилда уларнинг сонини яна 402 тага кўпайтириш чоралари кўрилаяпти.

Акциядорлик-тижорат "Пахта Банк" республика бошқаруви қишлоқ хўжалигининг техника воситалари билан таъминланиши талаб даражасида бўлишига эришиш учун бир қатор ташкилий тадбирлар билан пухта замин қўйган. Чунончи, "Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг", "Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг" компаниялари билан узоқ даврга мўлжалланган ҳамкорлик шартномалари тузилган. Шунинг учун ҳам техника воситалари сотиб олиш учун кредит маблағлари билан таъминлашда яхши натижаларга эришилаяпти.

–2005 йилнинг ўзида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигига "Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг" компанияси тизимидаги Тошкент трактор заводида ишлаб чиқарилган 2 миллиард 640 миллион сўмлик 160 дона трактор, 512 миллион сўмлик 160 дона тиркама, "Ташсельмаш" корхонасида тайёрланган 512 миллион сўмлик культиватор, 155 миллион сўмлик 43 дона чанглатгич-пуркагич аппарати, Агрегат заводида ишлаб чиқарилган 117 дона ОВХ – ҳашаротларга қарши курашишда қўлланиладиган восита асосан лизинг хизмати кўрсатиш орқали етказиб берилди, - дейди "Пахта Банк"нинг таъминот-тарқатиш ва тайёрлов ташкилотларини кредитлаш ва мониторинг қилиш бошқармаси бошлиғи Искандар Жуманов. –2006 йилда ҳам бу йўналишдаги ишлар кенг кўламда давом эттирилмоқда. Дастлабки олти ойнинг ўзида банк кредитларини ажратиш ҳамда лизинг хизмати орқали республикамиз қишлоқ хўжалигига 6 миллиард 600 миллион сўмлик 400 дона трактор, 1 миллиард 280 миллион сўмлик 400 дона тиркама, 1 миллиард 280 миллион сўмлик 400 дона культиватор, 1 миллиард 440 миллион сўмлик 907 дона ОВХ аппаратлари, бошқа техника воситалари етказиб берилади.

Юқорида таъкидланган чора-тадбирларнинг изчил амалга оширилиши "Пахта Банк"нинг мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги ҳиссасини янада кўпайтиришга, фермерлик ҳаракатини кенгайтиришга, қишлоқ мулкдорларининг салоҳиятини оширишга хизмат қилади.

С.ЖЎРАЕВ

(Боши 1,2-бетларда)

Бу тушкун ҳолатдан қутулиш чораларини тез ахтармасак, миллатимизни миллат қилиб турган ўзак хусусиятларимиз емирилади. Аллоҳ сақласин.

Кичкинагина бир мисол. Бундан ўн беш йиллар бурун бирдан узунчоқ нонларга ишқибоз бўлиб қолдик. Қандайдир суюқ хамирдан тайёрланган кучсиз, ғози йўқ пўкак нонлар ўзимизнинг сўлқилдоқ тандирнондан чиройли кўринди кўзимизга. Мамлакат «докахлеб»ларга тўлиб кетди.

«Текин пишлоқ қопқонда бўлади»

Ҳолбуки, юртимиздан кўчиб кетган битта яҳудий бу пайтда Нуййорк кўчаларида тандир ўрнатиб олиб, иш ахтариб борган ўзбекларга нон ёптириб, қарсиллатиб пул ишлаб ётибди! Нега деганда, тандир ҳам, тандирнон ҳам буюк, дунёда ўхшаши йўқ кашфиёт эканини у билади! Биз бўлсак, янгича шароитда бу кашфиётни янада ривожлантириш, янги технологиялар асосига ўтказиш йўлларини излаш ўрнига хориж усулига маҳлиё бўлиб қолдик...

Хайрият, тандирнонимизнинг афзаллигини тез орада тушуниб етдик. Лекин барибир бу нонни ёпиш усулларимиз ҳали ҳам ўша-ўша даражада – ота-боболаримиз кашф қилган ҳолида қолиб кетяпти.

Шунга қиёсан қаралса, бугун далаларимизда тўла ҳукмронликни памилдорининг, бодрингнинг, тарвузнинг, олманинг, нокнинг фақат бир турига — ирсияти ўзгартирилган, ўзидан уруғ қолдирмайдиган, ясама ва, эҳтимол, саломатликка зарарли турига бериб қўйиш оқибати ўйланмаган иш бўлар эди.

Диққат, огоҳ бўлайлик!

Оқибат нима бўлиши мумкин?

Дунёдаги бор тирик мавжудотнинг табиий ҳаёти битта мазмунга – уруғ (насл) қолдиришга боғланган. Улар шундай хусусият билан яратилган. Улкан дарахт йил бўйи жимитдеккина уруғ учун ишлайди. Олма дарахтининг ёки тарвуз палагининг мақсади фақат инсонга олма ёки тарвуз мевасини пишириб бериш эмас, балки ўзидан насл-уруғ қолдиришдир. Бу уруғларни хилма-хил шаклли ва турлича мазали мевалар ичида етилтириш қонуниятини йўлга қўйиб, уларни инсон наслининг давомийлигига сабабчи неъмат қилиб бергани Аллоҳнинг ҳикматидандир. Демак:

Биринчидан, уруғ қолдириш қобилияти ўлдирилган, ирсияти ўзгартирилган маҳсулотларни кўпайтиришда ва дунёга ёйишда ҲАЁТ деб деб аталмиш бебаҳо неъматнинг табиий мувозанатига жиддий хатар бор.

Иккинчидан, ўзидан уруғ қолдирмаслик хусусияти сурункали истеъмол натижасида инсон вужудига ҳам сингиб, охир-оқибатда одам ҳам насл қолдириш қобилиятини йўқотиши мумкин.

Учинчидан, саратон ва семириш касалликларининг кўпайишига сабаб бўлиш эҳтимоли кучли. Ўтган йилги маълумотларга қараганда, АҚШда 59 милён киши ёғ босиш касалига чалинган. Бундан бор-йўғи ўн йиллар бурун бу касалликка чалинганлар ҳозиргидан тўрт баравар кам бўлганини ҳамда айни ўтган асрнинг 80-йилларидан бошлаб пештахталарни ирсияти ўзгартирилган маҳсулотлар эгаллаганини ҳисобга олсак, шу далилнинг ўзи одамни ўйлаб кўришга мажбур қилади.

Тўртинчидан, акула, чаён, чўчқа, қурт-қумурсқа, ҳар хил микроблар, пашша каби жониворларнинг ирслари (гени) чатиштирилган меваларни давомли ейиш оқибатида болаларимиз ва невараларимиз эртага турли асоратлар билан туғилмайди, деб ҳеч ким кафолат бера олмайди. Чунки бу уруғларнинг тиббий асоратлари лаборатория шароитида махсус таҳлил қилинмаган («Focus»).

Бешинчидан ва балки энг муҳимини «Focus» журнали бундай тушунтиради: «Сиз уруғлик ишлаб чиқарувчи ширкат (ва мамлакат)ларга буткул қарам бўлиб қоласиз. Бундан кейин сиз ўз хоҳишингиз билан эмас, балки уларнинг ҳукми билан ишлашга мажбур бўласиз. Ҳар йили экиш учун улардан уруғ сотиб олишга мажбурсиз, сизда танлаш имкони бўлмайди, қандай уруғ беришса, шуни оласиз, чунки ўзингиздаги табиий уруғлар йўқ бўлиб кетган. Эътибор беринг, чатиштирилган уруғ ишлаб чиқарувчилар бошда бу уруғларини сизга текинга таклиф қилишади. Обдон шу уруғликдан фойдаланишга ўтиб, қўлингиздаги (мамлакатингиздаги) экологик тоза, анъанавий уруғларни йўқотиб бўлганингиздан кейингина уларнинг баҳосини англайсиз, қадрига етасиз. Ирсияти чатиштирилган уруғликлар сизга неча пулга тушганини ўшандагина тушунасиз. Нима учун улар уруғларини бошда текинга беришларининг сабабини энди англагандирсиз?

Ҳа, текин пишлоқ фақат қопқонда бўлади».

Бундай уруғликлар ишлаб чиқарувчи «Monsanto» ширкати "Focus" журналининг ишорасига кўра, Америко қишлоқ хўжалиги вазирлигига эмас, балки мудофаа вазирлигига тобе экани, яъни, бу ясама уруғларни дунёга ёйиш вазифасини мудофаа вазирлиги елкасига олгани ҳам изоҳга ҳожат қолдирмайдиган бир ҳолдир.

Кичкинагина хулоса

Энг лўнда хулоса шуки, бу ишларнинг таги шилта. Шилта бўлмаса, бу масала ҳозир бутун Оврупада, балки бутун дунёда бунчалик («EURONEWS» кўрсатувини кузатиб боринг) қизғин тортишувларга сабаб бўлмас эди. Демак, ҳали кеч бўлмасидан туриб, биз ҳам бу муаммога эътиборимизни қаратайлик. Фанлар Академияси, Қишлоқ ва сув хўжалик, Соғлиқни сақлаш вазирликлари, Аграр университети, Уруғчилик илмий тадқиқот институти ҳамда бошқа мутасадди идоралар уруғчилик соҳасида дунёда ва мамлакатимизда юзага келган вазиятни жиддий таҳлил қилиб, илмий хулосаларини берсинлар. Шунга кўра биз хотиржам, халта кўтариб, бозорга тушайлик.

Қолаверса, тобора дунёни эгаллаб бораётган ясама уруғлар ҳақидаги тортишувлар қандай натижа билан тугашидан қатъи назар, асрлардан бери тупроқларимизга мослашган ва ота-боболаримиз асраб-авайлаб, бизгача етказиб келган ўзимизнинг жайдари уруғлар кейинги қисқа вақт ичида, шундоққина кўз ўнгимизда, йилдан-йилга йўқолиб бораётгани ниҳоятда ачинарли ҳолдир. Бу йил ҳам бозорларимизда эски нав бодринг-памилдори ё тарвузлар яккам-дуккам кўринди. Кўзларимизга суртиб, уйларимизга олиб бордик, болаларимизга едирдик, эслатдик, танитдик. Лекин эртага-чи? Эрта бир кун тағин қўлда бўш халта билан, бозорнинг қоқ ўртасида, бир хил бодринг, бир хил памилдори, бир хил олма, бир хил нок, бир хил тарвузлар қуршовида, теваракка олазарак қараб: "Ўзимизнинг «мармар»у «аштархон», «олачопон»у «қорачопон»лар қани?! Нашватию жоноқи, «олмаки»ю «ўзбекистон» қани?!" деб қолмайлик.

Энг охирги хабар

Ушбу мақолани тайёрлаш ниҳояланаётганда Россиянинг "Труд" газетасида мана бу қисқа хабар чиқиб қолди: "Умумхалқ референдуми натижасига кўра, Швейцария ҳукумати ирсияти ўзгартирилган маҳсулотларни мамлакатга олиб киришни, шунингдек, далаларида бу чатиштириб етиштирилган ўсимлик (уруғ)ларни экишни беш йилга тақиқлашга қарор қилди".

Нуруллоҳ Муҳаммад РАУФХОН

ТАҲРИРИЯТДАН:
Муҳтарам газетхон, бу ҳақда Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингизни кутамиз.

Нурчилар таянчи

Халқ хўжалигининг барча соҳаси ривожланишини, аҳолининг турмуш даражасидаги тўкисликни электр энергиясиз тасаввур қилиш қийин. Яъни, бир сўз билан айтганда, электр энергияси бугунги даврда ҳаётимизнинг ажралмас қисмидир.

Соҳанинг равнақ топишида электр энергияси таъминоти билан шуғулланувчи корхоналарнинг бир меъёрда, сифатли ва узлуксиз хизмат кўрсатиши эса бевосита замонавий технология, техника ва ускуналарга боғлиқ.

Чирчиқ шаҳридаги "Элус" илмий-ишлаб чиқариш корхонасининг (ишлаб чиқариш майдони қарийб 22000 м²дан иборат) айнан шу тармоқни ривожлантиришга, зарур техника воситалари билан таъминлашга қўшаётган ҳиссаси каттадир. Нимстанциялар учун трансформаторлар ва бошқа жиҳозлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган ушбу корхонада 300 нафарга яқин ишчи ва хизматчилар меҳнат қилишади. Уларнинг 27 нафари малакали конструктор ва технологлардан иборат.

Корхонадаги синов маркази Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлигининг шаҳодатлаш гувоҳномасига эга. Бу эса, ўз ўрнида, корхонада ишлаб чиқариш салоҳиятининг янада ортиб боришига, жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган маҳсулот ишлаб чиқаришга қўл келаётир. Бу ерда юқори кучланишли электр тармоқларида ишлатиладиган, қуввати 25 киловаттдан 25000 киловаттгача бўлган юқори кучланишли трансформаторлар ва юқори кучланишда ишловчи разеденителлар трансформатор токалар ва тақсимловчи шкафлар, ТФЗМ сериясидаги ток трансформатори, нимстанцияларнинг трансформатор жамланмалари ва бошқа электр энергияси тармоқларида қўлланиладиган ускуналар ишлаб чиқарилади.

Корхона келгусида ўз маҳсулотларини экспортга чиқариш режаси бўйича фаолият юритаётир. "ЭЛУС" илмий-ишлаб чиқариш корхонаси яқин келажакда нимстанциялар учун юқори кучланишли, аъло сифатли трансформаторлар ишлаб чиқаришга асосий эътиборни қаратмоқда. Ишлаб чиқарилган барча маҳсулотлар "Ўздавстандарт" агентлигидан рўйхатдан ўтган бўлиб, барча техник талабларга тўлиқ жавоб беради.

Маълумки, бозор муносабатлари, унда иштирок этиш тамойиллари ва замонавий технологиялар ривожи ҳамкорлик билан боғлиқ ҳолда ривожланади. Электротехника ускуналарини ишлаб чиқаришда бутловчи қисмлар таъминотини кенгроқ йўлга қўйиш ва маҳсулот турларини кўпайтириш учун Россия Федерацияси ва Украинадаги турдош корхоналар ҳамда Корея Республикалари билан ўзаро хўжалик алоқаларини янада мустаҳкамлаган корхона мазкур давлатлардан бутловчи ускуналар олади. Бу йўналишдаги ишлар ҳамкорлар билан келгусида ҳам корхона негизида алоҳида бўлимлар очиб, биргаликда электротехника маҳсулотлари ишлаб чиқаришга қаратилган.

Интилиш

Корхонага қарашли конструкторлик-лойиҳа бюросида доимий равишда илмий ва амалий изланишлар олиб борилади. Яъни, келгусида ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар синовдан ўтказилади, техник ҳужжатлари тайёрланади. Корхона мутахассислари ишлаб чиқаришга янги ускуналарни татбиқ этиш, синаш ишларини Тошкент Давлат техника университетининг профессор-ўқитувчилари билан биргаликда ўтказадилар.

- Корхона томонидан маҳсулотлар сифатини яхшилаш бўйича қилинаётган саъй-ҳаракатлар натижасида йилдан-йилга буюртмачилар сони ортиб бораётир. Бугунги кунда "Ўзбекэнерго" ДАК, "Ўзкимёсаноат" ДАК, "Ўзбекнефтгаз" МХК, "Ўзбекистон темир йўллари", Қишлоқ ва сув хўжалиги каби вазирлик ва ташкилотларга қарашли корхоналар "ЭЛУС"нинг асосий буюртмачиларига айланган. Чунки бу ерда тайёрланаётган турли қувватдаги электр тармоқлари учун хизмат қиладиган трансформатор ва бошқа электротехника ускуналари хорижда ишлаб чиқарилган шундай турдаги маҳсулотлардан асло қолишмайди, – дейди биз билан суҳбатда Бош директор Қуронбой Бекчонов. – Айни пайтда хорижга ҳам юқори кучланишда ишловчи турли хилдаги трансформаторлар ва электр ускуналарини етказиб бермоқдамиз.

"ЭЛУС" нимстанциялар учун трансформаторлар етказиб бериш учун республикада ўтказиладиган тендерларнинг доимий қатнашчиси. Бир неча бор йирик қурилиш ва иншоотлар бўйича ўтказилган тендерларда ютиб чиққан. Жумладан, Қўнғирот сода заводи, Арнасой сув омбори, "Қамчиқ" довони ва "Чорвоқ-Чимён" дам олиш зоналарини электр ускуналари билан таъминлаш айнан шу корхона зиммасига юклатилган эди ва улар буюртмачиларнинг ишончини тўла-тўкис оқладилар. Бунга асосий сабаб, корхона маҳсулотларининг нисбатан арзонлиги, тайёрлаш ва ўрнатишдаги имтиёзлар ҳамда сифатига кафолатдир. Умуман, "ЭЛУС" илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бугун мамлакатимиз энергетикларининг энг ишончли ҳамкорига айланган.

Ҳанифа ШАМШИЕВА

Наманган томонларда

Янги иншоот

Наманган шаҳрининг Чорсу ва Ғишткўприк даҳалари туташган мавзеда бир нечта осма кўприк ва ер ости йўли бунёд этилиши режалаштирилмоқда.

Мазкур иншоотлар шаҳарнинг қоқ марказидаги Намангансой соҳилига гўзаллик ва салобат бағишлайди, шу нуқтада кесишган тўртта кўчада пиёдалар ва транспорт ҳайдовчилари учун қулайлик яратади. Бу ерда 1,5 миллиард сўмдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиши кўзда тутилган.

Ташаббус

Учқўрғон шаҳридаги 1-мактабнинг бир гуруҳ собиқ синфдошлари ўзлари ўқиган ушбу билим даргоҳини таъмирлаб беришди.

Ушбу ташаббус бир зумда оммалашиб, 8-, 9-мактабларнинг, 38-мактаб-интернатнинг собиқ ўқувчилари ҳам ишга киришиб кетдилар. Қисқа давр мобайнида ўнга яқин мактаб қачонлардир ҳамсабоқ бўлган ҳимматли инсонлар саъй-ҳаракати билан оҳорли тус олди. Айни кунларда 24-мактабни битирганлар ҳам ҳаракатга тушиб қолишган.

Пешқадам эътиборда

Янгиқўрғон туманидаги "Гулшан" ширкат хўжалиги ўз ҳудудидаги учта мактабнинг таъмир-қурилиш ишларига қарийб 150 миллион сўм маблағ сарфлади.

Шунингдек, ширкат хўжалиги мутасаддилари ҳар бир мактабнинг энг пешқадам ўқитувчи ва ўқувчисини мукофотлаб боришни йўлга қўйдилар. Ширкат ҳисобидан бериладиган ушбу мукофот миқдори анчайин "залворли" бўлиб, энг кам иш ҳақининг 12 баробарини ташкил этади.

Р.УММАТОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Хабарлар

Кўпнинг дуоси кўл

Жондор туманидаги "Содиқ Раззоқ" фермер хўжалиги 21-ўрта мактабга 350 минг сўмлик спорт жиҳозлари олиб берди.

Қишлоқ футбол жамоасига ҳам Адҳам Аҳмедов бошчилигидаги фермер хўжалиги ҳомийлик қилаяпти. У Сепатта қишлоқ фуқаролар йиғинида яшовчи эҳтиёжманд оилаларга ҳам мададкор бўлаяпти. Кўпнинг дуоси кўл деганларидек, фермер бултур пахтадан мўл ҳосил етиштириб, катта даромад кўрди.

Олимпиада сари йўл

Алматида физика ва математика бўйича бўлиб ўтган II-Жаутиков халқаро фан олимпиадасида Қоракўл туманидаги 1-ихтисослаштирилган мактаб-интернат ўқувчилари Ўткир Болтаев ва Жасур Кўчқоров муваффақиятли иштирок этиб, кумуш медални қўлга киритдилар. Бу ютуқ вакилларимизга шу йил ёзда Словенияда ўтиши кутилаётган жаҳон фан олимпиадасида қатнашиш ҳуқуқини берди.

Истам ИБРОҲИМОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СОТИБ ОЛИБ, ЭГАЛИК ҚИЛИНГ!

Республика кўчмас мулк биржасининг Навоий вилоят филиали аукцион комиссияси иштирокида объектнинг бошланғич баҳосини босқичма-босқич ошириш тартибида ўтказиладиган ёпиқ аукцион савдоларига таклиф этади.

Савдолар 2006 йил 4, 6, 9 март кунлари Хатирчи туманидаги қайта ташкил этилаётган А.Ҳалимов номли ширкат хўжалигининг маъмурий биносида ўтказилади. Ёпиқ аукцион соат 12.00 да бошланади.

Ёпиқ аукцион савдоларига қуйидаги мулклар қўйилади:

Т/р	Мулк номи	И.ч. йили	Бошланғич баҳоси
1	"ГАЗ-52-03" р.д.б. 21 АС 349 автомашинаси	1969	150 000
2	"ГАЗ-51" А р.д.б. 21 АС 331 автомашинаси	1972	160 000
3	"ГАЗ-51" р.д.б. 21 АС 336 автомашинаси	1959	100 000
4	"ГАЗ-51" А р.д.б. 21 АС 353 автомашинаси	1973	165 000
5	"ГАЗ-53" р.д.б. 21 АС 344 бен.автомашинаси	1977	1 450 000
6	"ГАЗ-53" р.д.б. 21 АС 335 бен.автомашинаси	1984	240 000
7	"ГАЗ-53" р.д.б. 21 АС 345 автомашинаси	1974	150 000
8	"ЗИЛ ММЗ 4502" р.д.б. 21 AD 924 автомашинаси	1977	450 000
9	"ЗИЛ-130" р.д.б. 21 AD 925 автомашинаси	1966	180 000
10	Т-28х4 р.д.б. 79-04 трактори	1986	450 000
11	ТТЗ-100 р.д.б. 42-92 трактори	1998	2 600 000
12	ТТЗ-100 р.д.б. 51-09 трактори	1998	2 600 000
13	ТТЗ-100 р.д.б. 18-89 трактори	1998	2 600 000
14	Т-28х4 р.д.б. 42-96 трактори	1983	450 000
15	Т-28х4 р.д.б. 61-71 трактори	1986	610 000
16	Т-28х4 р.д.б. 79-01 трактори	1987	450 000
17	Трактор тиркамаси	1987	260 000
18	Трактор тиркамаси	1987	260 000
19	Т-28х4 р.д.б. 79-08 трактори	1990	450 000
20	ТТЗ-80 р.д.б. 79-10 трактори	1995	800 000
21	9-бригада дала шийпони биноси	–	1 300 000
22	10-бригада дала шийпони биноси	–	1 400 000
23	14-бригада дала шийпони биноси	–	850 000
24	Марказий омборхона биноси	–	5 580 000
25	15-бригада дала шийпони биноси	–	3 805 000
26	2-бригада дала шийпони биноси	–	1 850 000
27	Амбулатория биноси, кўмирхонаси билан	–	1 350 000
28	Чойхона гараж ёнида	–	706 000
29	13-бригада дала шийпони биноси	–	850 050
30	Сартарошхона гараж ёнида	–	155 000
31	Компьютер принтери билан	–	250 000
32	Барана	–	350 000
33	"Северянка" тикув аппарати	–	156 000
34	"Алесия" тикув аппарати	–	185 200
35	"Чернианка" тикув аппарати	–	102 500
36	3-бригада Насос СНП 5080	–	380 000
37	Электр насос (кап.ремонт)	–	125 600
38	Т-4 трактори	1988	950 000

Ёпиқ аукцион савдосида фақатгина А.Ҳалимов номли ширкат хўжалиги ишчи-ходимлари қатнашиш ҳуқуқига эга.

Ёпиқ аукцион ташкилотчисига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари шарт:

- кўрсатилган мулкларни сотиб олиш учун ариза;
- савдо ташкилотчиси ҳисоб рақамига объект бошланғич баҳосининг 10% (фоиз) миқдоридаги гаров пули тўланганлиги тўғрисидаги тўлов ҳужжатининг асл нусхаси;
- харидорнинг ҳуқуқий ҳужжати нусхаси.

Аризалар савдо бошланишига 1 соат қолгунга қадар қабул қилинади.

Қўшимча маълумотлар учун манзил: Навоий шаҳар, П.Очилов кўчаси, 24-уй.

Тел.: 224-15-61, 224-64-31

Кунчиқар юрт тажрибаси

Япония деганда, кунчиқар юртнинг кўркам шаҳарлари, бир-бирини кесиб ўтган узун-узун кўприклару равон йўллар кўз олдимизга келади. 4 мингга яқин ороллардан иборат Японияда ҳозирда 130 миллион киши истиқомат қилади. Умумий майдони 377,4 минг кв. километр. Бугун биз Япониянинг аграр соҳадаги ўзига хос хусусиятлари тўғрисида тўхталиб ўтмоқчимиз.

Япония қишлоқ хўжалиги қарийб 2000 йиллик тарихга эга бўлиб, ерларга ишлов бериш Корея орқали Хитойдан кириб келган. Шу даврдан бошлаб, дон маҳсулотлари ҳамда сабзавот етиштириш йўлга қўйилди. Уларнинг иш қуроли тош ва ёғочдан ясалган. Бу эса деҳқонларга бирмунча қийинчиликлар туғдирган. Мамлакатга хориждан металлни қайта ишлаш технологияси кириб келгандан сўнг аграр соҳа тез суръатларда ўсди.

Бирни кўриб фикр қил...

Мамлакатнинг майдони 4692000 гектар унумдор ерлар ҳисобланади. Айни дамда бу ерда 3120215 оила қишлоқ хўжалиги юмушлари билан банд. Агар ҳар оилада ўртача 4 киши бор, деб ҳисобласак, 12,5 миллион аҳоли аграр соҳада фаолият юритмоқда. Бу эса бутун Япония аҳолисининг 10 фоизидан ҳам камроқ, деганидир.

Шуни айтиш жоизки, XV асрдаёқ қишлоқ хўжалигига оид илк қўлланма нашр этилган. Йиллар ўтиб японлар Европа ва бошқа давлатларнинг биотехнологиясини ўзларига татбиқ этишди. Афсуски, Япония ерлари ва иқлими ғарб мамлакатларидан фарқли бўлганлиги учун келтирилган механизмлар ҳеч қандай самара бермади. Шунинг учун японлар ўз иқлимига мос бўлган экинлар ҳосилдорлигини оширишга ҳаракат қилишди ва бунга эришишди ҳам. Шулардан бири шоли ҳисобланади.

Ҳозирда дунё бўйича 500 миллион тонна гуруч етиштирилса, шунинг 15 миллион тоннаси Япония улушига тўғри келади. Бу Япония ички эҳтиёжларини тўла қондиради. Гуруч японлар энг кўп истеъмол қиладиган озуқадир. Ҳатто бир кунда 3 маҳал ҳам гуручли таом ейишлари улар учун оддий ҳол. Шунингдек, японлар гуручдан ҳар хил ширинликлар, нон ва япон шароби – сакэ ҳам тайёрлашади.

Япониянинг 54,5 фоиз ерида шоли, бошқа жойларида эса полиз ва сабзавот экинлари етиштирилади. Сабзавотлар билан Япония ўз аҳолиси эҳтиёжининг 86 фоизини қоплай олади, меваларга бўлган талабнинг 47 фоизини етиштириб бериш имконига эга. Сут маҳсулотларининг 72 фоизини, буғдойнинг бор-йўғи 7 фоизгинасини ички имконият ҳисобидан қондира олади. Табиийки, маҳсулотларнинг қолган қисми четдан келтирилади.

Японияда шоличиликнинг ўзига хос мактаби бор. Гуручни ерга қадашдан олдин гуруч тузли сувга солиб қўйилади. Сўнг уруғнинг чидамлилигини ошириш учун унга махсус дори қўшилади. Бу амалдан кейин гуручнинг оғири чўкади, пучи эса сув сатҳида кўтарилиб қолади. Тўйинган шолини махсус 10 сантиметр қалинликда тупроқ солинган махсус идишларга сепилади. Сўнг униб чиққунча иссиқ хоналарда сақланади. Хона ҳарорати бир меъёрда ушлаб турилади.

Ниҳол униб чиққунга қадар шоли майдони экишга тайёрлаб, сув билан тўлдирилади. Сўнг махсус экиш машинасида шоли кўчатлари ерга битталаб қадаб чиқилади. Бу тадбир ҳар бир минтақанинг табиий шароитидан келиб чиққан ҳолда март ойида бошланиб, то июнгача давом этади. Яъни, илк бор Япониянинг жанубий ҳудудларида, кейинроқ шимолий-шарқ томонларда шоли ундирилади.

Август ойига келиб шоли гуллай бошлайди. Бу сентябр ойида ҳам давом этади. Шуниси қизиқки, шолининг гули 2 соатгина очилиб турганидан сўнг тўкилиб кетади. Шу асnoда гуруч "кун еб" пишиб, етилиб боради.

Ҳосилга жанубий ҳудудларда сентябр ойида, шимолда эса октябр ойида ўроқ тушади. Йиғиб олинган ҳосил қуритиш хоналарига жўнатилади. У ерда гуруч қуритилиб, сифатларга ажратилади. Булар – олий сифат, ўрта ва охиргиси уруғликка бўлинади. Япон гуручи шу асnoда етиштирилади. Ҳатто Япония императорининг ўзи ҳам ҳовлисида шоли ўстирар экан.

Бобур МУХАММАДИЕВ

ТАШКИЛОТ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН
автомобиллар ва қишлоқ хўжалиги техникаси учун қуйидаги корхоналарда ишлаб чиқарилган кенг ассортиментдаги
ШИНАЛАРНИ
сотади:
енгил машиналар учун, енгил юк ташувчи машиналар учун, оғир юк ташувчи машиналар учун, қишлоқ хўжалиги техникаси учун
Тел: (99871) 137-10-61, 137-20-76, 137-20-84, 334-64-21
аккумуляторларни
WESTA
Шиналар ва аккумуляторлар буюртма бўйича 30-35 кун ичида Украина ва Россиядан келтирилади.
Улгуржи ва чакана савдо қилиш филиаллари манзиллари:
Наманган ш., Дўстлик шоҳ кўчаси, 1-А уй. Тел (3692) 24-56-60
Андижон ш., Мирпустин к., 20-уй. Тел: (3742) 24-04-88
Данғара ш., Тошкент к., 74-уй. Тел: (37357) 2-19-06
Термиз ш., Ч.Сафаров к., 80-уй. Тел: (37622) 2-45-85.

Аҳоли, савдо корхоналари раҳбарлари, тадбиркорлар диққатига!
"Чирчиқгўшт"
«Чирчиқгўшт» комбинати аҳолидан чекланмаган миқдорда қорамоллар ва чўчқаларни келишилган нархларда сотиб олишини маълум қилади.
Бундан ташқари, савдо корхоналари, тадбиркорлар сифатли колбаса маҳсулотларини исталганча харид қилиши мумкин.
Мурожаат учун тел.: 176-22-77 (Тошкентда); 371-71; 25-5150 Факс: 563-14 (Чирчиқда)

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркорлар!
Ихтисослаштирилган кимошди савдоларини ташкил қилиш ташкилоти "AUKSION-INVEST" 2006 йил 2, 9, 16, 23, 30 март кунлари соат 10.00 да кимошди савдоларини ўтказади.
Савдога қуйидаги бино ва иншоотлар қўйилади:
1. Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Тошкент вилояти ҳудудий бўлими томонидан тақдим этилган "Ризо" хусусий фирмасига тегишли Тошкент вилояти, Паркент тумани, Заркент қишлоғида жойлашган "Орзу" болалар лагери бино ва иншоотлари, бошланғич нархи 143920000 сўм.
Савдода қатнашиш учун харидорлар объект бошланғич нархининг 10 фоизи миқдорида гаров пули тўлашлари шарт. Савдода қатнашиш тартиби ва шарт-шароитлари билан боғлиқ барча масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин:
Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов тумани, Беруний кўчаси, 83-уй. Телефон: 42-46-23.
Ташкилотнинг гувоҳномаси № 000530

OAO "TOSHKENT SHAHAR YO'L QURILISH VA TA'MIRLASH TRESTI"
сообщает:
Информация о существенном факте (порядковый номер сообщения – 07)
Наступление даты закрытия реестра.
Решения о дате, закрытия реестра акционеров принято на заседании Наблюдательного Совета общества, проводимого 20 января 2006 года;
Дата, на которую составляется список владельцев ценных бумаг – 10.02.2006 г.
Информация о созыве внеочередного годового собрания акционеров.
14 марта 2006 года в 15.00 час состоится общее собрание акционеров ОАО "Toshkent shahar yo'l qurilish va ta'mirlash tresti" по адресу: г.Ташкент, ул.Хамал, 29.
Список акционеров, имеющих право на участие во внеочередном годовом собрании акционеров, составлен по данным реестра акционеров закрытым по состоянию на 10.02.2006 г.
ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Отчет исполнительного органа по итогам финансово-хозяйственной деятельности общества за 2005 г.
2. Отчет аудитора общества.
3. Отчет ревизионной комиссии.
4. Утверждение бухгалтерского баланса и отчета о доходах и расходах общества за 2005 г.
5. О распределении прибыли общества.
6. Утверждение бизнес-плана общества на 2006 год.
7. Переизбрание руководителя исполнительного органа общества.
8. Переизбрание состава Наблюдательного Совета.
9. О выплате вознаграждений членам Наблюдательного Совета в период исполнения ими своих обязанностей.
10. Об утверждении изменений и дополнений в Устав общества.
11. О реализации проекта "Модернизация асфальтового завода и закупка оборудования для строительства и содержания дорог г.Ташкента"
Регистрация участников собрания проводится с 14.00 час по выше указанному адресу. При себе иметь паспорт или удостоверение личности, а представителям акционеров нотариально заверенные доверенности.
Справки по телефонам: 93-08-70

Мулоҳаза

Кутубхоналарга эътибор ортса...

Ота-боболаримиз китобни офтобга менгзашган. Чунки китоб билим ўчоғи, илму маърифат ибтидоси шундан. Шу боис китоб нондек эъзозланган. Буюк аждодимиз Ибн Сино ўспиринлик пайтида Бухоро ҳукмдорини оғир дарддан халос қилгач, таклиф қилинган шоҳона инъомлардан кўра ҳукмдорнинг бой кутубхонасидан фойдаланиш учун бериладиган рухсати олийни минг чандон аъло билгани ҳам бежиз эмас.

Хўш, айни пайтда биз, айниқса, ёшлар башариятнинг буюк ихтироларидан бири – китобга ҳар куни эҳтиёж сезаяпмизми, зиё масканлари бўлган кутубхоналарга бориб, китоб мутолаа қилаяпмизми? Очиғини айтганда, бу борада ҳам қиладиган ишларимиз кўп, маънавий муаммолар талайгина. Тўғри, мамлакатимиздаги минг-минглаб турли ташкилот ва жамиятлар қошидаги ҳамда ўқув юртларидаги кутубхоналарда ишлар бир маромда кетаётгандек. Жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси Маданият ва спорт вазирлиги тасарруфидаги зиё масканларида ҳам. Кутубхона ходимлари бунга имкон қадар интилаётганнини кузатасиз.

Вазир Жўлдосбой ака Турдимуродовнинг таъкидлашича, ҳозир 443 та кутубхона фаолият кўрсатмоқда. Улардаги 4 562 771 нусхадаги адабиётлардан 262 113 китобхон фойдаланаяпти. Ўтган йили 5 миллиондан зиёд китоблар ҳаракатда бўлди. Бу борада Тўрткўл, Амударё, Шуманай, Хўжайли, Элликқалъа туманлари, Тахиатош шаҳрида ибратли ишлар амалга оширилаяпти.

–Яна бир нарсани таъкидлаб ўтишни истардим, - деди Ж.Турдимуродов. –Аҳолининг бадиий, илмий-маърифий ва болалар адабиётига бўлган эҳтиёжини қондириш, ёшлар орасида миллий ҳамда жаҳон адабиётининг энг сара намуналарини тарғиб қилиш, шунингдек, Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлигини ташкил этиш тўғрисида"ги 2004 йил сентябр ойидаги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида оммавий кутубхоналарни мустақиллик йилларида нашр этилган янги адабиётлар билан бойитиш ишлари амалга оширилди. Шунга асосан кутубхоналаримизга 10104 дона (5 807 567 сўмлик) адабиётлар берилди. Бундан ташқари, 14 минг нусхадан зиёд янги китоблар келтирилди. 80 номдаги газеталарга обуна бўлдик. Аммо, бу ва бошқа олиб бораётган тадбирларимиз китоб ва оммавий нашрларга бўлган эҳтиёжни тўла қондиради, дейиш қийин.

Чиндан ҳам аҳолиси бир ярим миллион бўлган, мамлакатимизнинг салкам 40 фоизи ҳудудини эгаллаган (аҳоли яшаш пунктлари тарқоқ ҳолда жойлашганлиги эътиборга олинмоқда) Қорақалпоғистон учун оммавий кутубхоналарга бир йилда 24 304 дона (Тошкентдан марказлашган ҳолда юборилган адабиётларни ҳам қўшган ҳолда) китоб етиб келиши бир жиҳатдан қувонарли бўлса-да, бу миқдор ҳали етарли эмаслигини англайсиз. Обуна қилинган 80 номдаги газета-журналларни эса республика, шаҳар ва туманлардаги марказий кутубхоналар ўқув заллари олади, холос.

Яна бир нарсани таъкидлаш жоиз. Бугун Қорақалпоғистон Республикасидаги оммавий кутубхоналарнинг моддий-техника базаси ҳақида чуқурроқ ўйлаб кўриш зарур бўлиб турибди. Айтайлик, мавжуд 443 та кутубхонадан атиги биттаси (Беруний шаҳридагиси) махсус бинога эга, қолганлари мослаштирилган биноларда жойлашган. Айниқса, республика кутубхонасидаги аҳволни кўриб куюнади киши. Чунки Қорақалпоғистондаги энг йирик бу зиё маскани ўнлаб ҳар хил катта-кичик идоралар жойлашган иморатда ижара асосида фаолият юритади. Айниқса, ўқув залига боришни хоҳлаганлар учинчи қаватда анчагина сарсон бўлиши табиий, боиси эшиклардаги у ёки бу ташкилотларни билдирувчи лавҳалар керакли хонани топишда китобхонни чалғитиши мумкин. Афсуски, бу ҳолат Республика болалар кутубхонасига ҳам дахлдор.

Ҳожибой Исмоиловни Элликқалъа туманида жуда кўпчилик яхши билади. Узоқ йиллардан буён ўз касбини улуғлаб келаётган кутубхоначи Ҳожибой ака мулоҳазаларини шундай баён қилади:

–"Китоб-офтоб", деймиз-у ҳамиша инсоннинг беминнат маслаҳатгўйи ва устози бўлиб келган китобга етарлича эътибор берилавермайди, айниқса мутасадди ташкилотлар кутубхоналарнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишига жиддий қарашлари зарур. Тўғри, телевидение, компьютер интернет кенг ривожланаяпти. Аммо кўз олдингиздан лип этиб шундайгина ўтиб кетган кадрлар қайда-ю, ўқиб, уқиб, онг-шуурингизга обдон ўчмас қилиб ёзиб олганингиз қайда? Марказлашган кутубхоначилик тизимимизда 32 та шохобча бўлса, шундан 26 таси овулларда. Лекин бу масканлар овул фуқаролар йиғинлари-ю хўжалик раҳбарларининг эътиборидан четда қолиб келаяпти. Ачинарлиси, неча йилдирки, улар янги инвентарлар билан таъминланмаяпти, газета-журналларга обуна қилиш имконига эга эмас. 12 та шохобчамизда кутубхоналар тор, ҳаминқадар ҳолатдаги хоналарда жойлашган, уларни таъмирлаш ҳақида ҳеч ким ўйлаб кўрмаган. Бундай жойларда, юқорида айтганимиздек, "китоб-офтоб"га айланиши қийин, албатта.

Нукус шаҳридаги республика кутубхонасида ҳам ходимларнинг нормал шароитда ишлашлари тўла таъминланганича йўқ. Кутубхона директори ўринбосари Зебогул Сапарова шундай дейди:

–Қизларимиз имконият даражасида, астойдил ишлашяпти. Биномиз мослаштирилган, китобхонларга хизмат кўрсатишда анчайин ноқулайликлар мавжуд. Йил изини йил қувиб ўтаяпти, кутубхонага ваъда қилинган махсус бинони бунёд этишга ҳозирча киришилмаган. Биз ҳам кутубхонамиз шинам, қулайликларга эга, интернетга уланган, компьютерлаштирилган бўлишини истаймиз ва унда зўр иштиёқ билан ишлашни орзу қиламиз.

Таниқли ёзувчи, Бердақ номидаги Давлат мукофоти совриндори Кўбейсин Ерназаров кутубхонанинг маънавий аҳамияти ҳақида фикр юритади:

–Халқимиз асрлар оша китобга меҳр қўйиб келган. Келинг, оддий бир мисол: ўтган асрнинг ўнинчи йилларида маърифатпарвар шоир, жамоат арбоби Қози Мовлик Чимбой шаҳрида китоб дўкони ва қироатхона очиб, одамлар қалбига билим нурини сочган эди. Айни пайтда Қорақалпоғистоннинг ўзида минглаб кутубхоналар бор. Афсуски, уларнинг моддий-техника базаси, янги адабиётлар билан таъминланиши ачинарли аҳволда, айниқса, республика кутубхонасининг ўз биносига эга эмаслиги ҳал қилиниши зарур бўлган ишдир. Кейинги йилларда Нукуснинг ўзида ҳам ажойиб бунёдкорлик ишлари амалга оширилгани, қанчадан-қанча муҳташам бинолар қад ростлагани қувонарли, албатта. Лекин мутасадди раҳбарларимиз кутубхоналар ҳақида ҳам қайғуришни унутмасалар деймизда.

Юқоридаги фикрлардан қисман бўлса ҳам шундай хулосага келиш мумкин. Ўйлаймизки, эндиликда жаҳон тажрибасидан келиб чиққан ҳолда кутубхоначилик тизимини тубдан ислоҳ қилиш, бунинг учун зарур мустаҳкам база яратиш лозимлигини давр тақозо қилиб турибди. Табиийки, Қорақалпоғистонда бунинг учун имкониятлар бор. Ҳамма гап зарур тадбирларни кечиктирмай амалга ошира боришимиздадир. Чунки, бу фақат бугунги кун эмас, балки келажак учун ҳам муҳим эзгу иш саналади.

А.ИСКАНДАРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Чемпионат 12 мартда бошланади

Айни кунларда футбол бўйича олий лига жамоалари янги мавсумга тайёргарлик кўришни давом эттирмоқда. Ўзбекистон Футбол Федерацияси XV чемпионат ва Республика Кубоги ўйинлари тақвимини эълон қилди.

Мухлисларга яхши маълум, якунланган XIV чемпионатда олий лигада 14 жамоа ғолиблик учун баҳс олиб борганди. Бошланадиган биринчиликда эса кучлилар қатори яна иккитага, кўпайиб, ўн олти жамоа баҳс олиб борадиган бўлди. Олий лигада ўтган йилги жамоалар ўз ўрнини сақлаб қолишган ва улар қаторига "Андижон" (Андижон) ва "Хоразм" (Урганч) клублари қўшилишга муваффақ бўлишди. Шу тариқа 12 март куни бошланадиган навбатдаги XV чемпионатнинг биринчи турида қуйидаги жамоалар бир-бирига қарши майдонга тушади:

"Тўпаланг" (Сариосиё) – "Шўртан" (Ғузор)
"Локомотив" (Тошкент) – "Трактор" (Тошкент)
"Сўғдиёна" (Жиззах) – "Нефтчи" (Фарғона)
"Андижон" (Андижон) – "Металлург" (Бекобод)
"Пахтакор" (Тошкент) – "Самарқанд-Динамо" (Самарқанд)
"Насаф" (Қарши) – "Навбаҳор" (Наманган)
"Қизилқум" (Зарафшон) – "Машъал" (Муборак)
"Хоразм" (Урганч) – "Бухоро" (Бухоро)

Тақвимдан кўриниб турибдики, биринчи турнинг марказий ўйини Қаршида "Насаф" ва "Навбаҳор" ўртасида бўлиб ўтади. Бу жамоалар совринли ўринларга даъвогарлик қилганликлари учун ҳам "Насаф" ва "Навбаҳор" ўртасидаги ўйин ҳамиша кескин курашлар остида кечган. "Локомотив" – "Трактор" ўртасида ўтадиган Тошкент дербиси ҳам муросасиз баҳслар сирасига киритилмоқда.

Бу йил 50 йиллик юбилейини нишонлайдиган "Пахтакор" ҳам ўз олдига барча мусобақаларда юқори натижаларни қайд этишни мақсад қилган. Шунингдек, лига дебютантлари "Андижон" ва "Хоразм" клублари иштирокидаги ўйинлар ҳам мухлислар эътиборида бўлади.

Мамлакат Кубоги ўйинларига 18 мартда старт берилади. Мусобақанинг дастлабки босқичида биринчи ва иккинчи лиганинг 14 жамоаси баҳс юритади. Ғолиб етти жамоа 1/16 финалга йўл олади ва унда олий лига клубларига қарши тўп суради. Амалдаги чемпион "Пахтакор" ва кумуш медал соҳиби "Машъал" эса курашга 1/8 финал баҳсларидан киришади.

Ғолибга 20 минг доллар

Uz.Fotball.com сайтида пайдо бўлган маълумотларга кўра, 4-10 март кунлари Эрон пойтахти Теҳронда клублар ўртасида мини-футбол бўйича халқаро турнир ўтказилади.

Унда Кувайт, Япония, Тайланд ҳамда мезбонларнинг бир неча жамоалари иштирок этиши кутилмоқда. Қувончлиси, мазкур мусобақада Ўзбекистоннинг "Ardus" клуби ҳам иштирок этади. Бир қатор мусобақаларда муваффақиятли иштирок этган пойтахт жамоасини ташкилотчилар Осиё Футбол Конфедерациясининг мазкур турнирига таклиф этишган. Халқаро турнир ғолибига 20 минг АҚШ доллари насиб этса, иккинчи ўринга 10 минг ва учинчи бўлган жамоа 5 минг АҚШ доллари билан тақдирланади.

"Супер Марио" спортни тарк этди

Миллий хоккей лигасининг энг машҳур ўйинчиларидан бири Марио Лемье катта спорт билан хайрлашишини маълум қилди. "Ҳозир спортни тарк этишнинг айни вақти. Мен яна бир неча мавсум ўйнашни хоҳлагандим, лекин афсуски, соғлиғим ва ёшим бунга йўл қўймаяпти", деб айтиб ўтган 40 ёшли хоккейчи.

Лемье ўтган йилнинг 16 декабридан буён жамоаси иштирокидаги ўйинларда иштирок этмаяпти. Декабрнинг бошида спортчи ўзини ёмон ҳис қилиб, касалхонага тушди.

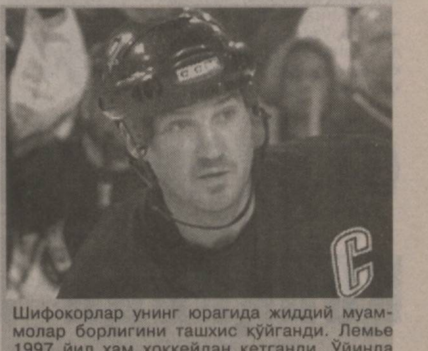

Шифокорлар унинг юрагида жиддий муаммолар борлигини ташхис қўйганди. Лемье 1997 йил ҳам хоккейдан кетганди. Ўйинда спортчини орқасидаги онкологик оғриқ қийнаганди. Уч мавсум хоккейдан четда юрган Марио яна муолажалардан сўнг сафга қайтди.

"Питтсбург Пингвинз" шарафини ҳимоя қилган Марио клуби билан бир қатор ғалабаларни қўлга киритган. Шунингдек, у МХЛ тарихида бомбардирлар рўйхатида еттинчи бўлиб турибди. Марио фаолияти давомида 690 шайба йўллаган ва 1033 аниқ узатишни амалга оширган. Олти бор энг фойдали ўйинчи сифатида тан олинган бўлса, уч марта энг қиммат спортчи бўлган.

Жюстин Марияни "синдирди"

Бельгиялик теннисчи Жюстин Энен-Арденн Австралия очиқ чемпионатининг биринчи финалчиси бўлди. Ярим финал баҳсида Мария Шараповага қарши кортга чиққан бельгиялик ракетка соҳибаси рақибини 4:6, 6:1, 6:4 ҳисобларида мағлубиятга учратди. Энди у финалда ҳамюрти Ким Клейстерс ва Амели Моресмо (Франция) ўртасида ярим финал учрашуви ғолибига қарши кортга чиқади.

Эслатиб ўтамиз, 2004 йил Жюстин Энен-Арденн Австралия очиқ чемпионати ғолибига айланганди. Мария Шарапова эса ўтган йил ҳам худди шу нуқтада мусобақани якунлаганди. Ўшанда ярим финалда уни АҚШлик Серена Уильямс "тўхтатиб" қолганди.

Хайр, Эрикссон!

Буюк Британия футбол ассоциацияси душанба куни расмий равишда Свен-Йоран Эрикссон Англия терма жамоасига Жаҳон чемпионати тугагунча устозлик қилишини маълум қилди.

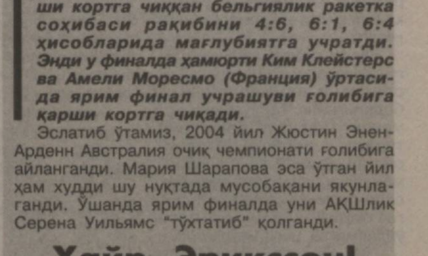

Англия футбол ассоциацияси ва швед мутахассиси ўртасидаги амалдаги битим 2008 йилга қадар имзоланганди. Футбол мутасаддиларининг бундай қарорга келишига мамлакатнинг "News of the World" газетасида чоп этилган мақола сабаб бўлди. Унда ёзилишича, Эрикссон бир қанча клублардан футболчиларни трансфер қилинаётганда ўз "улуш"ини олган. Шундан сўнг олиб борилган текширишлар натижаси Эрикссонни терма жамоадан кетишини кўрсатганди. Лекин унга Жаҳон чемпионати якунигача Англия термасида ишлаш имконияти берилди.

Ассоциация ижрочи директори Брайан Барвикнинг айтишича, "Англия терма жамоаси ва Свен-Йоран Эрикссон жаҳон чемпионатида юқори натижани қайд этиши керак. Бунга эса асосий масъул шахс мураббий бўлади". Ўз навбатида швециялик мураббий унга яратиб берилган имкониятлар қониқтиришини ва терма жамоани Жаҳон чемпионатига мукаммал тайёрлашини таъкидлаб ўтган.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

Эҳ, Аёз! Аёз!

тоғли туманларда қор кўчади

Табиат барибир табиат-да! У инсонга бўйсунмас экан. Измига юрмас экан.

Кейинги пайтларда дунё иқлими кескин ўзгараяпти. Европанинг айрим ҳудудларида ёз жазирама келди. Одамлар таҳликага тушиб қолди. Бунга кўникмаган аҳоли анча қийналди. Кутилмаган иқлим ўзгариши ён-атрофга, одамлар соғлиғига зиён етказди. Бўронлар, тўфонлар ҳамласини айтмайсизми?

Қиш-чи, қиш? Қиш ҳам бу йил «баджаҳл» келди. Аёз зўравонлик қилаяпти – қаҳратон қиличини серпаяпти. Дунёнинг айрим давлатларида машиналар бўйи баробар қор ёғиб, йўллар тўсилди. Ишлаб чиқаришга зиён етди. Аёзни айтмайсизми, қувурлар ёрилиб, йўллар ойна тортди – техникалар "яхмалак" учмоқда. Масалан, кунчиқар деганимиз Японияда қор қалин. Россияда совуқ авж нуқтасига чиқди. Албатта, бу электр энергияси, иссиқлик узатиш тармоқлари, завод ва фабрикалар ишлашига зарар келтиради.

Қутблараро совуқ оқим "йўлаги очилиб кетди", дейишмоқда жаҳон ОАВда.

Бизда, Ўзбекистон об-ҳавосида ҳам кутилмаган ҳолатлар намоён бўлмоқда. Масалан, бугун кун иссиқ бўлиб турса-да, кечга бориб осмоннинг қовоғи уюлиб, гупиллатиб қор урмоқда. Айниқса, ўтган кунлар мобайнида республикамиздаги шимолий ҳудуд — Қорақалпоғистонда совуқ -25-30 даражага етди. Ҳавонинг кескин совиши, маълумотларга кўра, Нукусда – 29, Уст-Юрт ва айрим шимолий ҳудудларида - 35 даражани кўрсатди. Албатта, бундай совуқ қишки тайёргарлик масаласига талабчанлик билан қарашни тақозо этади. Биринчи ўринда аҳоли яшаш шароити борасида қайғуриш керак. Бу борада Қорақалпоғистон Республикасида ҳам, Хоразм вилоятида ҳам барча зарур чора-тадбирлар кўрилиб қўйилган. Аҳоли ўртасида мавжуд электр қуввати ва газ ёқилғисини тежаб-тергаб ишлатиш бўйича тушунтириш олиб борилмоқда.

Чорвачилик соҳасида ҳам аёз забтидан жониворларни асраш бўйича зудлик билан чоралар белгиланди. Улар қишки манзилларга ҳайдаб келинди. Ем-хашак, озуқа етарли.

Об-ҳаво

Хўш, ҳафта мобайнида ва кейинги кунларда Республикамизда об-ҳаво қандай бўлади?

Ҳаво булутли бўлиб ўзгариб туради. Вақти-вақти билан ёғингарчилик кузатилади. Жойларга туман тушади. Ғарбдан секундига 7-12 метр тезликда эсаётган шамол кучайиб, секундига 15-20 метрга етади. Айрим жойларда қор ёғиши кутилмоқда.

Бугун, 27 январ куни кечаси 7-12 даража совуқ, кундузи 3 даража совуқ билан 2 даража илиқ атрофида, 28-31 январда эса кечаси 3-8 даража совуқ, кундузи 0-5 даража илиқ бўлади. Мамлакатимиз шимолида 27-28 январ кечаси 18-23 даража совуқ, кундузи 7-12 даража совуқ бўлиши кутилмоқда.

Республикамизнинг тоғли туманларида эса ҳаво ўзгариб туради, вақти-вақти билан қор ёғади. Айрим жойларда туман тушади.

Тоғли жойларда қор кўчиш хавфи бор. Ғарбдан эсаётган шамол кучайиб, секундига 15-20 метрга етади.

Албатта, бундай ҳолатда, айниқса, тоғли жойлар – довонлар оша юрадиган автоуловлар эгалари имкон қадар кутилаётган об-ҳаво маълумотига эътибор қаратишлари мақсадга мувофиқ бўлади.

Қ. НОРҚОБИЛОВ

Фахр

Қаршим - она шаҳрим

Қарши шаҳрим, сен учун ҳаяжондан шеър битдим,
Илҳомим тошиб, эзгу ўйлар келар бошимга.
Салобатинг сеҳридан ғоят шодланиб кетдим,
Саодатли бу кунлар умр қўшди ёшимга.
О, ситилиб кетар дил ўтмишингдан сўйласам,
Гоҳо гулдайин сўлдинг, гоҳи бағринг эзилди.
Не-не ёвлар кўрмадинг, кечмишингни ўйласам,
Биноларинг қайтадан қурилганда бузилди.
Забун ҳолингга гувоҳ кўкдаги бобо қуёш,
Тунда ой, юлдузларнинг қараши мунгли эди.
Телбавор эсди еллар, булутлар тўкди кўз ёш,
Одамларнинг ғам тўла нигоҳи мунгли эди.
Жонимдай азиз шаҳрим, ўтмишингда кўп йиллар
Ҳаддан зиёда бўлди аламинг, қайғу, дардинг.
Вайрона бўлган чоғинг вайрона бўлди диллар,
Бугун истиқлол ила бахт топди ҳур фарзандинг.
Мустақиллик туфайли бошингга нур ёғилди,
Қаддингни тиклаб расо, сен кўркам бўлиб қолдинг.
Камолинг беқиёсдир, дур узра дур ёғилди,
Кўрган ҳар киши хурсанд, чиройга тўлиб қолдинг.
Не учун севинмайин - ватаним хазинаси
Энди ўзимизгадир, яхши замона келди.
Татигай барчамизга озодлик насибаси,
Эй, гўзал Қарши шаҳрим, бахту иқболинг кулди.
Озод ва обод юртим, элим ҳам эркинликда,
Она шаҳрим, кундан-кун бундан-да юксаласан.
Икки минг етти юз ёш улуғ тўйдир, албатта,
Токи ҳаёт бор экан мангу яшнаб турасан.

Тўра ЖУМАН

"AVTOTRAK"® Тегишли давлат патентларига эга илмий-ишлаб чиқариш маркази

ЗИЛ, ГАЗ, ПАЗ, КАВЗ, УАЗ, "ВОЛГА"... автомобилларига дизел ўрнатади.

Қуйидаги дизелларга эҳтиёт қисмларини сотади

Д-243 (МТЗ), Д-65 (ЮМЗ), А-01 ("Алтай"), "Камминз", "Авиа", ЗИЛ-130, ЗИЛ-4331... ҳамда автомобилларга мослаштирилган **Д-243 (245) дизели ва Д-243 дизели ўрнатилган КС-2561 (ЗИЛ-130) автокран.**

Фермерларни, МТП раҳбарларини ва бошқаларни ҳамкорликка таклиф этамиз!

Манзилимиз: Тошкент ш., Аэродромная кўчаси, 5-уй. (ТЭА – мўлжал: Қорасув-6, "Обл. ГАИ") Автобуслар: 21, 49, "Обл. ГАИ" бекати.
Тел.: 159-48-00. Кечқурун 123-65-43.

Нархлар келишилган ҳолда!

"В соответствии с Постановлением Центра по координации и контролю за функционированием рынка ценных бумаг за № 1127-1 от 18.04.2005 г. ООО "СтройТопАльянс" (Россия) раскрывает информацию о намерении приобрести 6357 (Шесть тысяч триста пятьдесят семь) штук простых именных безналичных акций ОАО "Газгонмрамор" расположенного по адресу: Навоийской области, Нуратинский район, поселок Газгон, ул.Ф.Ходжаева, что составляет 23 % от Уставного фонда".

ЧФ "Мовий гумбаз" Яккасарайского района г.Ташкента (код по ОКПО 15309766) ликвидируется. Претензии принимаются в течение 1 месяцев со дня опубликования объявления. Тел.: 53-29-69, 112-01-88.

Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги "PARADISE-LIDER" МЧЖ ўз Устав фондини 12500000 сўмдан 550000 сўмга камайтирганини маълум қилади. Тел.: 107-88-38.

Утерянный гос.ордер № 07-01/5770 от 29.03.1993 г. права собственности Копейкина Галина Михайловна на квартиру, считать недействительным.

Билиб қўйган яхши

Шолғом дўлма

Шолғомнинг нечоғли хосиятли неъмат эканлигини кўпчилик яхши билса керак. Айниқса, қишнинг айни совуқ кунларида шолғом истеъмол қилинса, киши соғлиғи учун кони фойда. Шу боис бугун сизларга шолғом дўлма тайёрлашни ўргатмоқчимиз.

Дўлма тайёрлаш учун шолғом арчилади, ўртасини чой қошиқ воситасида ўйиб олиниб, чуқурча ҳосил қилинади. Қайнатилган гуручга майда тўғралган олма, шакар, сариёғ ва хом тухум қўшилиб, яхшилаб аралаштирилади, сўнгра тайёр "қийма" шолғом чуқурчаларига тўлдирилади. Дўлмалар това ёки тунука патнис (лист)ларга терилади ва устига сутдан тайёрланган қайла қуйиб, оташхоналарда (духовка) пиширилади. Тайёр шолғом дўлмани дастурхонга тортишдан олдин юзига сариёғ қуйилади.

Сут қайла қуйидагича тайёрланади: бир ош қошиқ ун шунча миқдордаги ёғда салгина қовурилади, устига оз-оздан иссиқ сут (бир ярим стакан) қуйиб, 10 дақиқа давомида қайнатилади.

Ушбу усул билан тайёрланган шолғом дўлма парҳезбоплиги билан ажралиб туради. Уни шифокорлар ҳиқилдоқ яллиғланиши, изтиробли йўтални қолдирувчи, кўзга фойда бериб, равшанлаштирувчи, зиқнафасга малҳам, шамоллаш натижасида овознинг хириллаб қолиши ёки умуман йўқолишида, уйқусизликда тиним берувчи, қабзиятдан холи қилувчи манба сифатида тавсия этадилар. Шолғом дўлмани ёшидан қатъи назар барча соғлом кишилар ҳам истеъмол қилишлари мумкин.

Дарвоқе, шолғом дўлма учун масаллиқлар (бир киши ҳисобида): шолғом – 150 г., гуруч – 20 г., олма – 60 г., шакар – 10 г., тухум – ярим дона, ун – 5 г., сут – 60 г., маскаёғ – 20 г. Тайёр таомнинг вазни 250 г.

Доно ХЎЖАЕВА,
олий тоифали доришунос.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; 8-361-22-35-753; Андижон – 8-374-22-234-08; Бухоро – 8-365-22-644-61; Жиззах – 8-372-22-606-34; Навоий – 8-436-22-60-525; Наманган - 8 – 369-41-234-23; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-37-23-813; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар
Ⓗ -тижорат мақола

"Қишлоқ ҳаёти" материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Ш. САНАЕВ
Саҳифаловчилар: Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ
Бош мусаҳҳиҳ: Ҳ. ТОШХЎЖАЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади.

Буюртма Г-319, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00.
Босишга топширилди: 21.00
Адади -18274

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5